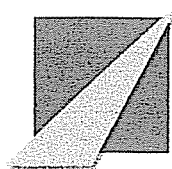

01/ANU

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δρ ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Επιστημονικός Υπεύθυνος Τμήματος

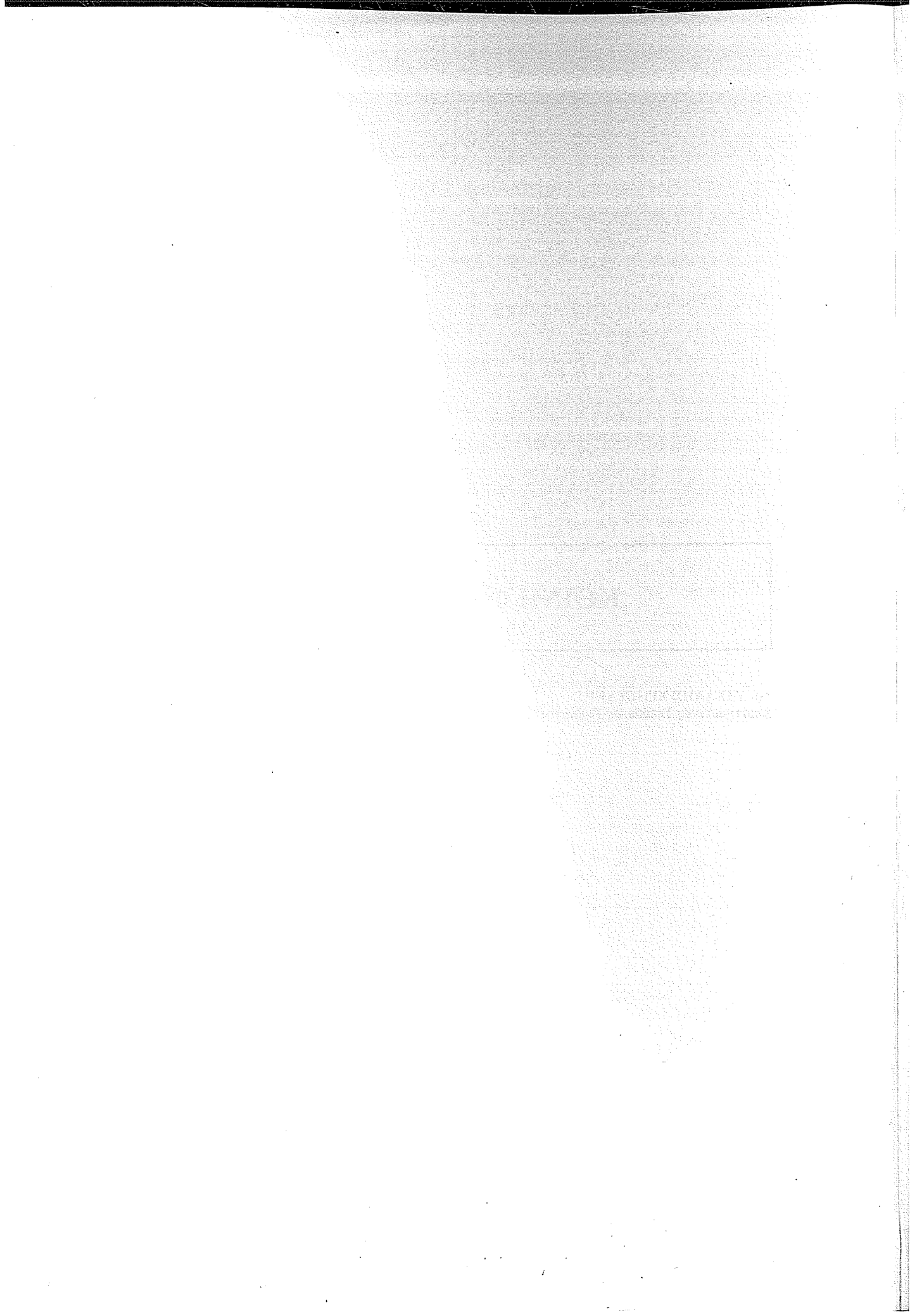
ΙΖ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΑΘΗΝΑ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2004

ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

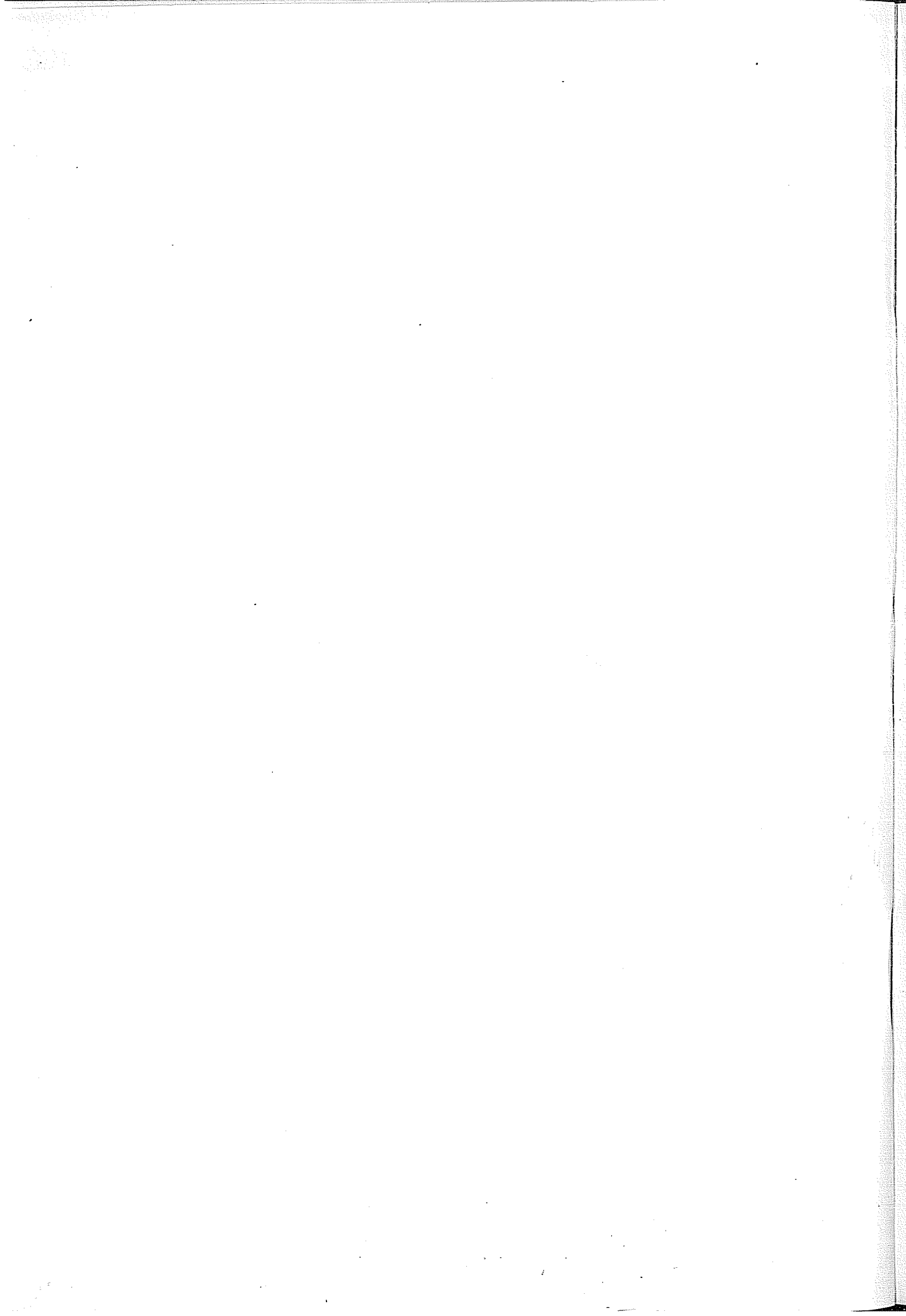
Δρ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Επιστημονικός Υπεύθυνος Τμήματος

Επιμέλεια Προγράμματος :
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗ
Επιστημονική Υπεύθυνη-
Προϊσταμένη Τμήματος Εφαρμογών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	2
I. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	
1. Σύντομη περιγραφή του Προγράμματος	3
2. Βασικοί θεματικοί Άξονες-Μαθήματα	6
3. Οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	7
4. Δομή προγράμματος σπουδών	9
Πίνακας Διδασκόντων	10
Πρόγραμμα Σπουδών	11
II. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
A. ΜΑΘΗΜΑΤΑ	12
ΚΦ-Μ1 : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	13
ΚΦ-Μ2 : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	16
ΚΦ-Μ3 : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	18
ΚΦ-Μ4 : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	21
ΚΦ-Μ5 : ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	24
ΚΦ-Μ6 : ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	27
ΚΦ-Μ7 : ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	30
ΚΦ-Μ8 : ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	33
B. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	38
ΚΦ-Ε1 : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	39
ΚΦ-Ε2 : ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΑΚΕΤΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	40
Γ. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	42
ΚΦ-ΞΓ : ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	43

I. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Σύντομη περιγραφή του Προγράμματος

Τα σύγχρονα προβλήματα της οικονομίας, της ανάπτυξης, της πολιτικής σε ένα νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, επιβάλλουν τη συστηματική και ολοκληρωμένη γνώση των προβλημάτων της Δημόσιας Διοίκησης, η οποία καλείται να δώσει λύσεις υπεύθυνες και αποτελεσματικές, εναρμονισμένες στη λογική του κοινού συμφέροντος.

Το **Πρόγραμμα** της **Κοινής Φάσης Σπουδών**, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού Σπουδών, αποβλέπει στην παροχή ενός επιπέδου γενικών γνώσεων που αφορούν στη Δημόσια Διοίκηση, κοινού προς όλους τους σπουδαστές, ανεξαρτήτως του τμήματος εξειδίκευσης που θα παρακολουθήσουν στη συνέχεια, στην Ειδική Φάση.

Σκοπεύει λοιπόν στην ομογενοποίηση των σπουδαστών, οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους και με τον τρόπο αυτό λειτουργεί υποστηρικτικά προς τα τμήματα εξειδίκευσης.

Ο **σκοπός** λοιπόν της Κοινής Φάσης Σπουδών επιτυγχάνεται, αφ' ενός, μέσω των **Μαθημάτων**, τα οποία αναφέρονται σε γνωστικά αντικείμενα και εργαλεία που καλλιεργούν τη διοικητική ικανότητα και διευρύνουν το πεδίο προβληματισμού ενός σύγχρονου διοικητικού στελέχους, αφ' ετέρου, μέσω των **Εργαστηρίων**, ή άλλων συμπληρωματικών μορφών εκπαίδευσης, που έχουν στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών με την εμπειρία και την πρακτική της διοικητικής πραγματικότητας στην ελληνική δημόσια διοίκηση.

Ο **σχεδιασμός** του Προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών, της ΙΖ' εκπαιδευτικής σειράς στηρίχθηκε, αφ' ενός, στον απολογισμό της Κοινής Φάσης Σπουδών της ΙΣΤ' εκπαιδευτικής σειράς, αφ' ετέρου, στην αξιολόγηση της υλοποίησης και παρακολούθησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στην αξιολόγηση αυτή συνεκτιμήθηκαν στοιχεία της γραπτής αξιολόγησης καθώς και των προφορικών αναφορών των σπουδαστών και των διδασκόντων.

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία αυτά και λαμβάνοντας υπ' όψιν την ύλη των δυο υποχρεωτικών μαθημάτων του Εισαγωγικού Διαγωνισμού, δηλαδή

1. Την Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους και 2. Την Πολιτική Οικονομία και Δημόσια Οικονομική, και προκειμένου να αποφευχθούν επαναλήψεις και επικαλύψεις στο υπάρχον πρόγραμμα, διατηρούνται οι 4 μεγάλοι άξονες:

1. Δημόσια Διοίκηση
2. Οικονομία
3. Ευρωπαϊκή Πολιτική
4. Σύγχρονες Τεχνολογίες

Επέρχονται όμως ορισμένες τροποποιήσεις όσον αφορά τα μαθήματα του **πρώτου άξονα**. Έτσι το μάθημα "**Κράτος και Δομές Διακυβέρνησης**" καταργείται ως αυτοτελές μάθημα και κάποιες ενότητες του εντάσσονται στο μάθημα των **Δημοσίων Πολιτικών**, ενώ κάποιες άλλες στο μάθημα του **Δημοσίου Μάνατζμεντ** στο σύνολό του.

Το μάθημα "**Δημόσια Διοίκηση**" αντικαθίσταται από το μάθημα "**Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική**", το οποίο εστιάζεται στη ανάλυση και μελέτη των

δημοσίων πολιτικών τόσο σε θεωρητικό όσο και σε εμπειρικό επίπεδο, ενώ διατηρεί την ενότητα που αφορά στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης.

Επίσης ο δεύτερος άξονας τροποποιείται για τον ίδιο λόγο.

Το μάθημα "Κράτος και Οικονομική Πολιτική" αναδιαρθρώνεται και με το νέο περιεχόμενο απαλλάσσεται από τα θεωρητικά μέρη, τα οποία βεβαίως αποτελούν υποχρεωτικά θέματα του εισαγωγικού Διαγωνισμού.

Αναπτύσσονται οι σύγχρονες και πρακτικές εφαρμογές του δημοσίου οικονομικού συστήματος στην Ελλάδα και διεθνώς, με έμφαση στα ζητήματα που σχετίζονται με το ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο άσκησης της οικονομικής πολιτικής.

2. Το μάθημα "Δημόσιο Λογιστικό και Κρατικός Προϋπολογισμός"

εντάσσεται στο προηγούμενο μάθημα και κάποια ειδικά θέματα εφαρμογής του διδάσκονται στα οικεία τμήματα εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης.

Κατά τα λοιπά οι άλλοι άξονες διατηρούνται, με μικρές τροποποιήσεις στα επιμέρους μαθήματα.

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω, το Πρόγραμμα της Κοινής Φάσης Σπουδών της ΙΖ' Εκπαιδευτικής Σειράς, με βάση τη δομή των 4 βασικών αξόνων, οι οποίοι αποτελούν και τα βασικά πεδία στα οποία αναπτύσσονται οι δράσεις της Δημόσιας Διοίκησης, διδάσκονται τα εξής Μαθήματα :

A. ΑΞΟΝΑΣ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Στον άξονα αυτό περιλαμβάνονται τα εξής Μαθήματα :

1) **ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ** όπου αναλύονται το περιεχόμενο, οι θεωρητικές προσεγγίσεις αλλά κυρίως οι διαδικασίες διαμόρφωσης των δημοσίων πολιτικών, οι νέες μορφές διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα κράτη μέλη καθώς και τα μέτρα για τη μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης,

2) **ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ** όπου εξετάζεται το νομικό καθεστώς και τα προβλήματα που προκύπτουν από τη σχέση Κράτους και Διοίκησης.

3) **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ** όπου αναλύονται οι λειτουργίες του προγραμματισμού και της οργάνωσης στα πλαίσια του Δημοσίου Μάνατζμεντ

4) **ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ** όπου αναλύονται τα μέσα και οι τρόποι με τα οποία διοικούνται τα άτομα και οι ομάδες στον εργασιακό τους χώρο, με σκοπό τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των δομών των διοικητικών υπηρεσιών.

B. ΑΞΟΝΑΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στον άξονα αυτό περιλαμβάνεται το Μάθημα:

1) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ** όπου εξετάζονται βασικά ζητήματα της λειτουργίας της οικονομίας που απασχολούν τη Δημόσια Διοίκηση σήμερα, όπως, Εθνικοί Λογαριασμοί, Προϋπολογισμοί Δημοσίου, Ισοζύγιο Πληρωμών, Νομισματικό Ισοζύγιο, Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης κ.λ.π.

Γ. ΑΞΟΝΑΣ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει το Μάθημα:

1) **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ** στο οποίο αναλύονται οι θεσμοί και οι πολιτικές διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης καθώς και ορισμένες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δ. ΑΞΟΝΑΣ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Στον άξονα αυτό περιλαμβάνονται τα Μαθήματα:

1) ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ όπου παρατίθενται και αναλύονται οι βασικές έννοιες και οι υποστηρικτικές τεχνολογίες που αφορούν στη διαδικασία ανάπτυξης, παραλαβής και συντήρησης Πληροφοριακών Συστημάτων, στο πλαίσιο λειτουργίας ενός Ηλεκτρονικού Κράτους στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

2) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ όπου αναλύονται οι νέες ηλεκτρονικά υποστηριζόμενες μορφές οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες γενικότερα αναφέρονται ως Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-government), καθώς και οι βασικές κατηγορίες πληροφοριακών συστημάτων οι οποίες την υποστηρίζουν.

Στο Πρόγραμμα της Κοινής Φάσης και ειδικότερα στο μάθημα Διοικητικό Δίκαιο εντάσσεται και ένα **Εργαστήριο: «Μεθοδολογία Καταρτίσεως Δημοσίων Εγγράφων»**, με αντικείμενο την ενημέρωση και εξάσκηση στη σύνταξη διοικητικών εγγράφων κάθε είδους, ώστε να αποκτήσει το στέλεχος του δημοσίου τις απαραίτητες τεχνικές δεξιότητες.

Επίσης το πρόγραμμα της Κοινής Φάσης περιλαμβάνει το Εργαστήριο:

«Εισαγωγή στα Πακέτα Λογισμικού», όπου παρέχονται γνώσεις και αναπτύσσονται δεξιότητες στο Word, Excel, Access, Internet.

Το πρόγραμμα **Ξένων Γλωσσών**, το οποίο παρακολουθούν όλοι οι σπουδαστές, βασίζεται στο κοινό Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για την εκμάθηση και την ανάπτυξη ξένων γλωσσών και στοχεύει στη διδασκαλία της γλώσσας για ειδικούς σκοπούς.

Περιλαμβάνει 7 επίπεδα γλωσσομάθειας και αφορά δύο ξένες γλώσσες την αγγλική και τη γαλλική ή γερμανική.

Ειδικά **σεμινάρια, διαλέξεις και στρογγυλά τραπέζια**, σε αντικείμενα της διοίκησης καθώς και σε γενικότερου ενδιαφέροντος θέματα, ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, ικανοποιώντας τις ανάγκες θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης των Σπουδαστών της ΕΣΔΔ.

2. Βασικοί Θεματικοί Άξονες – Μαθήματα – Εργαστήρια

Μαθήματα

A. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

- Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική
- Στοιχεία Διοικητικού Δικαίου
- Προγραμματισμός και Οργάνωση στη Δημόσια Διοίκηση
- Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Δημόσια Οικονομική

Γ. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Ευρωπαϊκό Πολιτικό Σύστημα.

Δ. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

- Τεχνολογίες Πληροφοριακών συστημάτων
- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Εργαστήρια

- A. Μεθοδολογία Κατάρτισεως Δημοσίων Εγγράφων
- B. Εισαγωγή στα Πακέτα Λογισμικού

Ξένες Γλώσσες

3. Οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας *

A. Βασικό Πρόγραμμα Κοινής Φάσης Σπουδών

Οι σπουδαστές της ΙΖ' Εκπαιδευτικής Σειράς ανέρχονται σε 150 άτομα και κατανέμονται σε 4 τμήματα, των 37 περίπου ατόμων το κάθε ένα, στο πλαίσιο των οποίων διδάσκονται 8 Μαθήματα και 2 Εργαστήρια.

Τα μαθήματα και τα εργαστήρια διεξάγονται όλες τις εργάσιμες ημέρες και διαρκούν 7 ^{1/2} συνολικά ώρες ημερησίως.

Τα Μαθήματα και το Εργαστήριο του βασικού προγράμματος λειτουργούν από 10:30π.μ. έως 15:30μ.μ., στο χρονικό δε αυτό διάστημα διδάσκονται 2 μαθήματα σε κάθε τμήμα.

Σχετική ιδιομορφία παρουσιάζει το εργαστήριο Εισαγωγή στα Πακέτα Λογισμικού, το οποίο βεβαίως οργανώνεται στα ειδικά διαμορφωμένα εργαστήρια. Δημιουργούνται διαφορετικά εκπαιδευτικά τμήματα, με βάση το βαθμό εξοικείωσης των σπουδαστών στα πακέτα λογισμικού και ως εκ τούτου διαφοροποιούνται και οι διδακτικές ώρες του κάθε τμήματος.

Τα τμήματα αυτά θα λειτουργούν από 15:30μ.μ. έως 18:00μ.μ.

Μετά το πέρας των Μαθημάτων πραγματοποιούνται εξετάσεις σε όλα τα Μαθήματα και Εργαστήρια (άρθρ. 7 Κανονισμού Σπουδών ΕΣΔΔ), σύμφωνα με το έγκαιρα καταρτιζόμενο πρόγραμμα Εξετάσεων.

B. Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών

Το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών πραγματοποιείται από 8:30 έως 10:30 π.μ. καθημερινά.

Στο Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών, υπολογίζεται ότι με βάση τις κατατακτήριες εξετάσεις θα λειτουργήσουν συνολικά 21 τμήματα, τα οποία αφορούν στις τρεις διδασκόμενες γλώσσες (Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική).

Γ. Χρονοδιάγραμμα Κοινής Φάσης Σπουδών

Έναρξη μαθημάτων: 1-12-2004

Λήξη μαθημάτων: 24-3-2005

Έναρξη εξετάσεων : 4-4-2005

Λήξη εξετάσεων : 15-4-2005

Έναρξη Ειδικής Φάσης Σπουδών: 18-4-2005

*Ανάλογα με τις ανάγκες υλοποίησης του Εβδομαδιαίου Προγράμματος είναι δυνατόν να επέρχονται τροποποιήσεις, ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του συνολικού Προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών.

4. Δομή προγράμματος σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει:

A. ΜΑΘΗΜΑΤΑ

B. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Γ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Δ. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Ακολουθεί ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ με τα
κάτωθι στοιχεία:

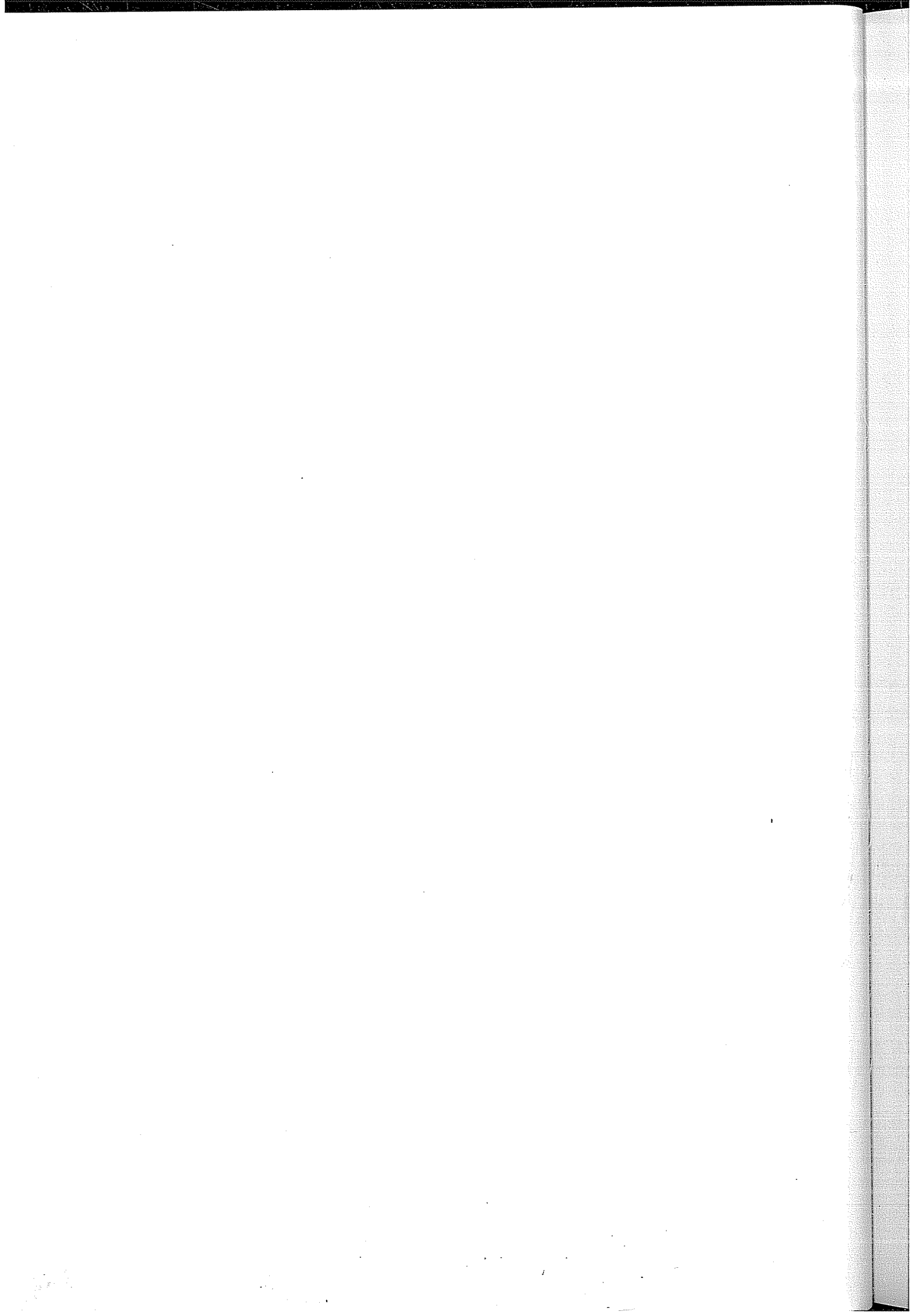
- Τίτλος (Μαθήματος – Εργαστηρίου)
- Διδάσκοντες
- Σκοπός και Στόχος
- Περιγραφή με κυριότερες ενότητες
- Ενδεικτική Βιβλιογραφία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

ΚΩΔ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
Α. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ		
ΚΦ-Μ1	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	Χονδρολέου Γ., Δρ. Παν/μίου York Μιχαλόπουλος Ν., Δρ. Διοικητικής Επιστήμης
ΚΦ-Μ2	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	Ντουχάνης Χ., Πάρεδρος ΣτΕ Ανδρουλάκης Β., Πάρεδρος ΣτΕ Θεοδωράτος Ηλ., Δικηγ. Δρ. Νομικής Σχολής Παν/μίου Παρισίων (Paris I) Εμμανουηλίδης Δ., Πάρεδρος ΣτΕ
ΚΦ-Μ3	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	Τσέκος Θ., Δρ. Δημόσιας Διοίκησης
ΚΦ-Μ4	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	Διαμαντόπουλος Χ., Δρ. Παν/μίου Φιλαδέφειας ΗΠΑ, Διδάσκων Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ		
ΚΦ-Μ5	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	Λώλος Σαρ., Αναπλ. Καθηγ. Παντείου Παν/μίου Αθηνών Στασινόπουλος Γ., Διδάσκων Παν/μίου Κρήτης
Γ. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
ΚΦ-Μ6	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	Χρυσόχου Δ., Αναπλ. Καθηγ. Παν/μίου Κρήτης Μενδρινού Μ., Αναπλ. Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης
Δ. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ		
ΚΦ-Μ7	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	Χάλαρης Ι., Καθηγ. ΤΕΙ Αθηνών Σκουρλάς Χ., Καθηγ. ΤΕΙ Αθηνών
ΚΦ-Μ8	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	Χάλαρης Ι., Καθηγ. ΤΕΙ Αθηνών Λουκής Ε., Επίκ. Καθηγ. Παν/μίου Αιγαίου
ΚΩΔ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ΚΦ-Ε1	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	Μπεργελέ Ε., Γεν. Διευθύντρια ΥΠΕΣΔΔΑ Κοτρωσιά Μ., Διευθύντρια ΥΠΕΣΔΔΑ
ΚΦ-Ε2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΑΚΕΤΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	
ΚΦ-ΞΓ	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	

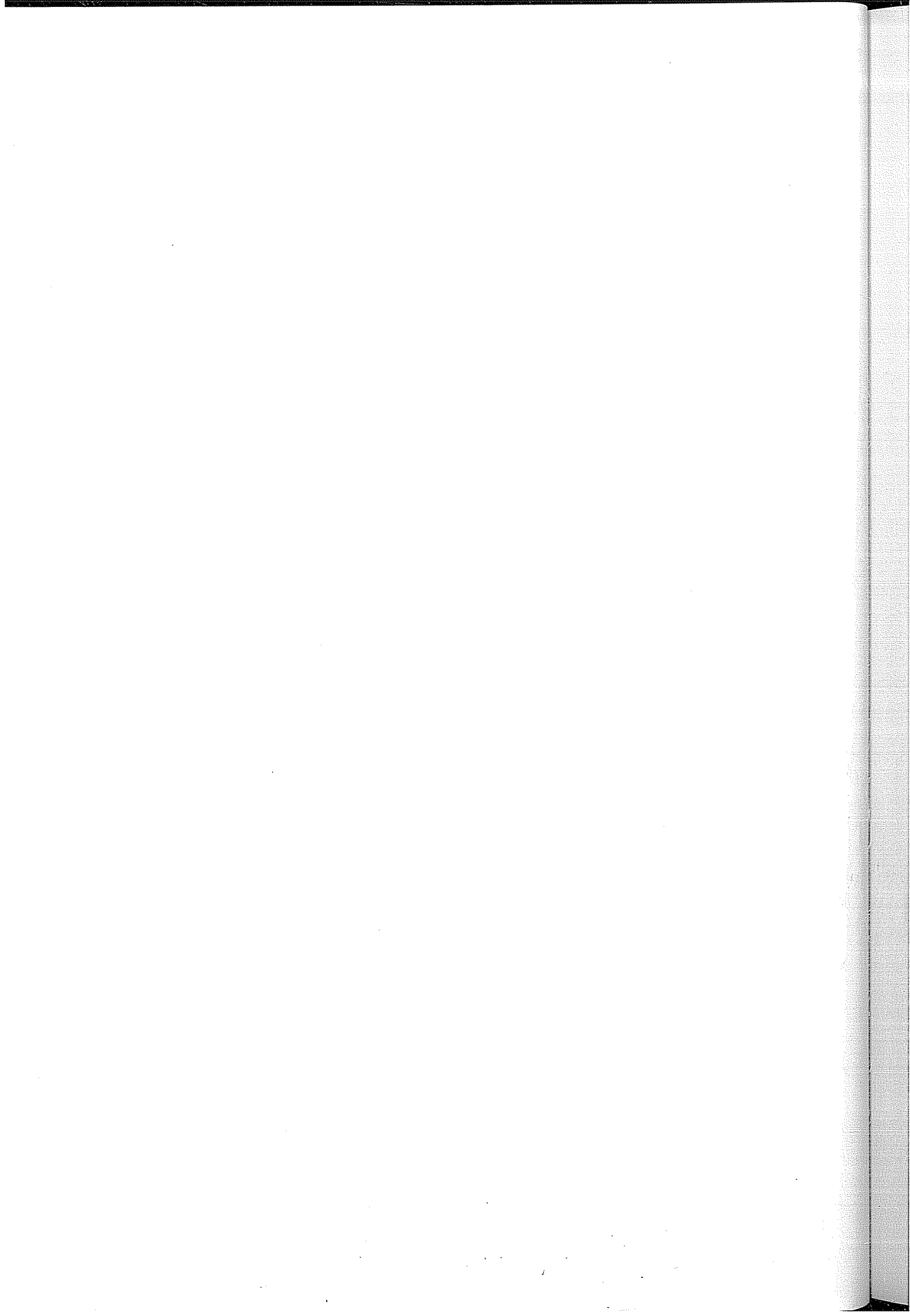
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΩΔ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ
Α. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ		
ΚΦ-Μ1	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	30
ΚΦ-Μ2	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	33
ΚΦ-Μ3	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	20
ΚΦ-Μ4	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	20
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ		
ΚΦ-Μ5	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	35
Γ. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
ΚΦ-Μ6	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	30
Δ. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ		
ΚΦ-Μ7	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	17
ΚΦ-Μ8	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	20
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ		
ΚΦ-Ε1	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	25
ΚΦ-Ε2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΑΚΕΤΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	Οι διδακτικές ώρες θα διαφοροποιηθούν στα εκπαιδευτικά τμήματα Πληροφορικής που θα δημιουργηθούν με βάση το βαθμό εξοικείωσης των σπουδαστών στα πακέτα λογισμικού που αναφέρονται.
ΚΦ-ΞΓ	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	
	ΑΓΓΛΙΚΗ Η ΓΑΛΛΙΚΗ Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ	30

II. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

A. ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Χονδρολέου Γ., Δρ. Πανεπιστημίου York
Μιχαλόπουλος Ν., Δρ. Διοικητικής Επιτήμης

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και κατανόηση των διαδικασιών χάραξης και εφαρμογής δημόσιας πολιτικής. Αναλύει την πολύπλοκη διαδικασία διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών στο Ελληνικό διοικητικό σύστημα μέσα στο πλαίσιο μιας σύνθετης και πολυεπίπεδης διοίκησης: Η ανάλυση επικεντρώνεται στη χάραξη δημοσίων πολιτικών σε εθνικό επίπεδο, μελετώντας ταυτόχρονα τον ολοένα και πιο καθοριστικό ρόλο των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης όπως η τοπική αυτοδιοίκηση, η περιφερειακή διοίκηση, και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης αναλύεται ο ρόλος των ομάδων πίεσης, των συγκρουόμενων κοινωνικών ομάδων και συμφερόντων καθώς και των αντικρουόμενων αξιών και στόχων. Επιπλέον, η διαμόρφωση δημοσίων πολιτικών μελετάται μέσα στο πλαίσιο ενός σύνθετου περιβάλλοντος παγκοσμιοποίησης.

Η μελέτη των δημοσίων πολιτικών θα αναπτυχθεί τόσο σε θεωρητικό μεθοδολογικό επίπεδο, όσο και σε εμπειρικό επίπεδο ανάλυσης. Σε θεωρητικό και μεθοδολογικό επίπεδο θα αναλυθούν οι σύγχρονες προσεγγίσεις στην ανάλυση δημόσιας πολιτικής καθώς και η μεθοδολογία και οι μηχανισμοί διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών. Στο εμπειρικό επίπεδο, υπό το πρίσμα των θεωρητικών προσεγγίσεων και μεθοδολογίας, θα μελετηθούν συγκεκριμένες δημόσιες πολιτικές (π.χ. ανεργία, προστασία περιβάλλοντος, οικονομία, κλπ).

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στη Δημόσια Πολιτική

- Ορισμός της έννοιας και του περιεχομένου της δημόσιας πολιτικής.
- Δημόσια πολιτική και πολιτική
- Κράτος-διοίκηση και οι διαδικασίες χάραξης δημοσίων πολιτικών
- Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Ελληνικού πολιτικό-διοικητικού συστήματος (τοπικό και υπερεθνικό επίπεδο).
- Θέματα και προβλήματα στην ανάλυση δημόσιας πολιτικής. Ο "κύκλος" μιας δημόσιας πολιτικής.

2. Θεωρητικές προσεγγίσεις

- Ανάλυση των σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων.
- Χάραξη δημόσιας πολιτικής: (Εμπειρικό παράδειγμα).
- Το προσαναζητικό πρότυπο διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών. (Εμπειρικό παράδειγμα).

3. Διαδικασίες διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών

3.1. Διαμόρφωση της ημερήσιας διάταξης (agenda setting)

- Διαδικασίες διαμόρφωσης της ημερησίας διάταξης

- Ο ρόλος των κοινωνικών ομάδων και άλλων παραγόντων (κρίσεις, ατυχήματα, φυσικές καταστροφές, κλπ)
 - Ο ρόλος της Ε.Ε. Σχέση και εμπλοκή στα δημόσια προβλήματα προς αντιμετώπιση.
 - Χρήση πρακτικού ζητήματος.
- 3.2. Ανάλυση εναλλακτικών λύσεων – Λήψη αποφάσεων**
- Διαδικασίες μελέτης και αξιολόγησης.
 - Διαδικασίες και κριτήρια επιλογής της άριστης λύσης.
 - Στόχοι και συμφέροντα / κοινωνικά αιτήματα της απόφασης
 - Χρήση πρακτικού ζητήματος.
- 3.3. Η διαδικασία της εφαρμογής: κενά και προβλήματα**
- Κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις ανάλυσης της διαδικασίας εφαρμογής
 - Το 'κενό' μεταξύ απόφασης και εφαρμογής (implementation gap).
 - Χρήση πρακτικού ζητήματος.
- 3.4. Αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών:**
- Οι παράγοντες που οδήγησαν στην επιτυχία ή αποτυχία
 - Δείκτες αξιολόγησης και το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης της ΕΕ.
 - Χρήση πρακτικού ζητήματος.

4. Νέες μορφές διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών

4.1. Σύγχρονες Μορφές Διακυβέρνησης: δίκτυα πολιτικών

- Το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ενοποίησης και των μηχανισμών παγκοσμιοποίησης.
- Χρήση πρακτικού ζητήματος.

4.2. Μεταφορά δημοσίων πολιτικών.

- Μηχανισμοί και διαδικασίες μεταφοράς πολιτικών στο Ελληνικό διοικητικό σύστημα είτε από την Ε.Ε. είτε από άλλες χώρες μέλη.
- Αξιολόγηση της χρησιμότητας της μεταφοράς πολιτικών και η προσφορά τους στο Ελληνικό πολιτικό σύστημα.
- Χρήση πρακτικού ζητήματος.

4.3. Από τη γραφειοκρατία στο δημόσιο μάνατζμεντ

- Η έννοια του δημοσίου μάνατζμεντ στη χάραξη δημοσίων πολιτικών.
- Η αποτελεσματικότητα των μεθόδων μάνατζμεντ και η ανάγκη χρησιμοποίησής τους στη διαμόρφωση και εφαρμογή δημοσίων πολιτικών.
- Το δημόσιο μάνατζμεντ, τα κύρια χαρακτηριστικά του.
- Εμπειρικά παραδείγματα .

5. Η Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης ως Δημόσια Πολιτική

- Μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην ΕΕ και στα Κράτη-Μέλη.
- Διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης.
- Τα μέτρα για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης:
- Καινοτομίες (Ποιότητα – Αποδοτικότητα).
- Ανθρώπινο Δυναμικό.
- Ορθολογικότερη νομοθέτηση – Απλούστευση διαδικασιών.
- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

6. Πλαίσιο και Προοπτικές

- Επιτυχία ή αποτυχία δημοσίων πολιτικών.
- Ηθικά διλήμματα, σύγκρουση στόχων και αξιών.
- Η δημιουργία μιας πολυεπίπεδης-διακυβέρνησης.

- Ο ρόλος των κοινωνικών ομάδων, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των διαφόρων κεντρικών και αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών, της Ε.Ε. καθώς και των μηχανισμών παγκοσμιοποίησης στη χάραξη δημοσίων πολιτικών.
- Αναφορές σε εμπειρικά παραδείγματα.

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ham, C. και Hill, M. (1993) *The Policy Process in the Modern Capitalist State*, London: Harvester Wheatsheaf
- Hill, M. (1993) *New Agendas in the Study of the Policy Process*, London: Harvester Wheatsheaf
- Μακρυδημήτρης, Α. (2004) *Προσεγγίσεις στη Θεωρία Οργανώσεων*, Αθήνα: Καστανιώτης
- Μιχαλόπουλος, Ν. (2003) *Η Διοίκηση σε μετάβαση. Από τη γραφειοκρατία στο δημόσιο management*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Parsons, W. (1995) *Public Policy*, Aldershot: Edward Elgar
- Rhodes, R. (1997) *Understanding Governance*, Buckingham: Open University Press
- Σπανού, Κ. (2000) *Διοίκηση, Πολίτες και Δημοκρατία*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Σπανού, Κ. (2001) 'Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική' στο Σπηλιωτόπουλος, Ε, κλπ (επιμ) *Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Σάκκουλας

ΚΦ-Μ2: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Ντουχάνης Χρ., Πάρεδρος ΣτΕ
Ανδρουλάκης Β., Πάρεδρος ΣτΕ
Θεοδωράτος Ηλ., Δικηγ., Δρ Νομικής Σχολής (Paris I)
Εμμανουηλίδης Δ., Πάρεδρος ΣτΕ

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Στην ενότητα αυτή αποσκοπείται η εξοικείωση των σπουδαστών με τις σημαντικότερες πλευρές του διοικητικού και συνταγματικού δικαίου, το οποίο θα κληθούν να εφαρμόσουν. Αρχικά θα επιχειρηθεί η παρουσίαση των διαφόρων μορφών διοικητικής δραστηριότητας, δηλαδή της μονομερούς διοικητικής πράξης, που αποτελεί τη βασική μορφή διοικητικής δραστηριότητας, αλλά και των διοικητικών συμβάσεων και των υλικών διοικητικών ενεργειών και παραλείψεων. Στη συνέχεια θα παρουσιασθεί το ισχύον οργανωτικό σχήμα της Δημόσιας Διοίκησης, κρατικής, αποκεντρωμένης και αυτοδιοικούμενης. Κατόπιν θα αναλυθεί η έννοια και οι προεκτάσεις της αρχής της νομιμότητας (εκτελεστότητα, τεκμήριο νομιμότητας κ.λ.π.) και τέλος, θα παρουσιασθούν οι διάφορες μορφές ελέγχου τήρησης της αρχής της νομιμότητας, με έμφαση στο διοικητικό εσωτερικό έλεγχο (διοικητικές προσφυγές, ανάκληση διοικητικών πράξεων κ.λ.π.) και τον εξωτερικό δικαστικό έλεγχο.

Σε όλα τα στάδια της παρουσίασης, θα αναφερθούν συγκεκριμένες περιπτώσεις από τη διοικητική πρακτική και τη νομολογία των δικαστηρίων, μέσω των οποίων θα καταβληθεί προσπάθεια να καταστούν προσιτές και εύληπτες οι διάφορες έννοιες του δημοσίου δικαίου.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Διοικητική πράξη

- Έννοια και χαρακτηριστικά διοικητικής πράξης.
- Διακρίσεις διοικητικών πράξεων.
- Διοικητικά όργανα. Διακρίσεις.
- Αρμοδιότητα διοικητικών οργάνων.

2. Διοικητική διαδικασία

- Παραγωγή διοικητικών πράξεων
- Ουσιώδεις τύποι (γνωμοδοτήσεις, συλλογικά όργανα και κανόνες λειτουργίας κ.λπ.)
- Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας.

3. Διοικητικές συμβάσεις

- Έννοια και στοιχεία διοικητικής σύμβασης. (συμμετοχή φορέων δημόσιας εξουσίας, εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος, εξαιρετικές ρήτρες).

- Ειδικές περιπτώσεις (δημόσια έργα, δημόσιες προμήθειες).

4. Φορείς διοικητικής δραστηριότητας

- Κεντρική Διοίκηση.
- Αποκεντρωμένη διοίκηση (Περιφέρειες).
- Ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.
- Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
- Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Διφυή νομικά πρόσωπα.

5. Αρχή νομιμότητας

- Έννοια και περιεχόμενο αρχής της νομιμότητας.
- Τεκμήριο νομιμότητας
- Άρση συγκρούσεων μεταξύ κανόνων δικαίου
- α) Ιεραρχία κανόνων δικαίου. (Κοινοτικό δίκαιο, Σύνταγμα, διεθνές δίκαιο, τυπικός νόμος, κανονιστικές διοικητικές πράξεις.) Εννοιολογικά χαρακτηριστικά κάθε πηγής δικαίου.
- Γενικές αρχές δημοσίου δικαίου (αρχές της χρηστής διοίκησης, της αναλογικότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης κ.λπ.)
- β) Υπεροχή του ειδικού νόμου. Τρόποι ερμηνείας. Παραδείγματα.
- γ) Έναρξη ισχύος του νόμου. Αναδρομικότητα.

6. Διοικητικός έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δραστηριότητας

- α) Μορφές ελέγχου νομιμότητας. Διοικητικές προσφυγές, διοικητική εποπτεία.
- Έλεγχος νομιμότητας και ουσίας. Διάκριση, παραδείγματα.
- Παρεμπίπτων έλεγχος νομιμότητας.
- β) Ανάκληση διοικητικής πράξης. Έννοια, προϋποθέσεις.
- γ) Έλεγχος από ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ή άλλα σώματα.

7. Δικαστικός έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δραστηριότητας

- Έννοια διοικητικής διαφοράς. Ουσιαστικές και ακυρωτικές διαφορές.
- Διοικητικά δικαστήρια.
- Συμβούλιο της Επικρατείας.
- Ελεγκτικό Συνέδριο
- Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
- Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

8. Δικαστικές προσφυγές

- Αίτηση ακυρώσεως. Προϋποθέσεις παραδεκτού. Έκταση ακυρωτικού ελέγχου.
- Προσφυγή ουσίας.
- Αίτηση αναιρέσεως.
- Αγωγή αποζημίωσης .

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Βενιζέλος Ε.*, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1991.
- *Σπηλιωτόπουλος Επ.*, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2 τόμοι, 10^η έκδοση, Α. Σάκκουλας, Αθήνα 2000.
- *Σπηλιωτόπουλος Επ.*, Χ. Χρυσανθάκης, Βασικοί Θεσμοί Δημοσιοϋπαλληλικού Δικαίου, 5^η έκδοση, 1999.
- *Τσάτσος Δ.*, Συνταγματικό Δίκαιο, Τόμος Α΄, Θεωρητικό Θεμέλιο, Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1985, Τόμος Β΄, Οργάνωση και Λειτουργία της Πολιτείας, Β΄ Εκδ., Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1993, Τόμος Γ΄, Θεμελιώδη Δικαιώματα, Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1987.

ΚΦ-Μ3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Τσέκος Θ., Δρ. Δημόσιας Διοίκησης

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στο να προσφέρει στους σπουδαστές της ΕΣΔΔ μια σφαιρική γνώση των λειτουργιών του προγραμματισμού και της οργάνωσης στα πλαίσια του δημόσιου μάνατζμεντ, όπως δηλαδή εξειδικεύονται κατά την εφαρμογή τους στις σύγχρονες δημόσιες υπηρεσίες. Με την παρακολούθησή του οι σπουδαστές θα εξοικειωθούν με την φιλοσοφία, τις βασικές έννοιες και τη μεθοδολογία εφαρμογής της σχεδιαστικής και οργανωτικής λειτουργίας σε περιβάλλον δημόσιας δράσης.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

- Εισαγωγή στις λειτουργίες του Δημόσιου Μάνατζμεντ.
- Διαφορές Δημοσίου και Ιδιωτικού Μάνατζμεντ
- Ο ρόλος του προγραμματισμού και της οργάνωσης στα πλαίσια του Δημοσίου Μάνατζμεντ

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

- Διάκριση των σκοπών, των στόχων και των μέσων
- Επίπεδα και τύποι προγραμματισμού
- Αποστολή και όραμα ενός οργανισμού
- Στρατηγικός προγραμματισμός
- Προγραμματισμός εφαρμογής
- Η διάσταση του χρόνου στο σχεδιασμό και το προγραμματισμό
- Ο προγραμματισμός στα πλαίσια της δημόσιας δράσης.:Σχεδιασμός δημοσίων πολιτικών
- Λήψη διοικητικών αποφάσεων
- Η έννοια και οι τεχνικές του συντονισμού
- Διοίκηση μέσω Στόχων
- Μορφές και εργαλεία ελέγχου και αξιολόγησης

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- Η οργάνωση ως δομή και ως διαδικασία
- Η οργάνωση ως κοινωνικό σύστημα
- Οργανωσιακοί ρόλοι
- Τυπική και άτυπη οργάνωση
- Οργάνωση και αποτελεσματικότητα διοικητικής δράσης
- Τμηματοποίηση
- Οριζόντια και κάθετη διαφοροποίηση
- Τα κριτήρια των Urwick και Gullick
- Η έννοια και η λειτουργία του εύρους εποπτείας

- Η οργάνωση τύπου Μάτριξ
- Μεθοδολογία οργανωτικού σχεδιασμού.

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΓΕΝΙΚΑ

- Αργυριάδης Δημ., (1998): Για μια Δημόσια Διοίκηση που αποδίδει και επικοινωνεί με τους πολίτες, Σάκκουλας.
- Barzelay Michael (2001) The New Public Management: Improving Research and Policy Dialogue, 240 σελ. University of California Press;
- Bouckaert Geert, Pollitt Christopher, (2000), Public Management Reform: a Comparative Analysis, Oxford University Press, 314 σελ
- Bovaird Tony, Loeffler Elke (επιμ.), (2003), Public Management and Governance, Routledge, 256 σελ.
- Lane Frederick S, (1990), (επιμ.) Current Issues in Public Administration , St. Martin's Press, 558 σελ.
- Μακροδημήτρης Αντ., (επιμ.), (1995), Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης, Σάκκουλας.

B. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Allison Michael, Kaye Jude (1997), Strategic Planning for Nonprofit Organizations: A Practical Guide and Workbook, Wiley, 304 σελ.
- Bryson John M., (1995), Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations : a Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement , Jossey-Bass, 352 σελ.
- Mintzberg Henry (1994) Rise and Fall of Strategic Planning, Free Press 458 σελ.

Γ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- Burke W. Warner, (2002), Organization Change: Theory and Practice Sage Publications, 344 σελ.
- Galbraith Jay R., (2001), Designing Organizations: an Executive Guide to Strategy, Structure, and Process Revised, Jossey-bass, 192 σελ.
- Gortner, Harold F. Gortner, Mahler Julianne, Nicholson Jeanne Bell (1997) Organization Theory: a Public Perspective, Harcourt, 448 σελ.
- Harrison Michael I., Shirom Arie (1998), Organizational Diagnosis and Assessment: Bridging Heory and Practice, Sage Publications, 496 σελ
- Hofstede Geert (1996) Cultures and Organizations, Software of the Mind: Intercultural Cooperation and its Importance for Survival Mcgraw-Hill 279 σελ.
- Koontz H., O'donnell C., (1984) Οργάνωση και Διοίκηση, Παπαζήσης.
- Lawrence r. και Lorsch j. W., (1983), Οργανωσιακή Ανάπτυξη, Gutenberg,.
- Μιχαλόπουλος Ν., (1994).Οργανωτικός Σχεδιασμός στο Πλαίσιο της Θεωρίας των Οργανώσεων, Σάκκουλας
- Jones Gareth R. (2003) Organizational Theory, Design, and Change, Prentice Hall, 624 σελ
- Senge Peter ?. (1990,) The Fifth Discipline: the art and Practice of the Learning Organization, Doubleday Books, 424 σελ.

ΚΦ-Μ4: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Διαμαντόπουλος Χ., Δρ. Παν/μίου Φιλαδέλφειας ΗΠΑ
Διδάσκων Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης.

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Οι ανθρώπινοι πόροι συνιστούν ένα από τα πολυτιμότερα κεφάλαια κάθε οργανωμένου κοινωνικού συστήματος και αφορούν στη διοίκηση του ανθρώπου στο χώρο εργασίας. Γι' αυτό και η γνώση και εμπειρία του ειδικού αυτού τομέα του Δημόσιου Management έχει βαρύνουσα σημασία.

Το παρόν πρόγραμμα σκοπεύει να εξετάσει και να αναλύσει τα μέσα και τους τρόπους με τα οποία το μέλος της δημόσιας διοίκησης θα γίνει πιο παραγωγικό αλλά και πιο οργανωμένο στην εργασιακή του διάσταση.

Ειδικότερα η δομή του προγράμματος σχεδιάστηκε με την πρόθεση να συσσωρεύσουν εξειδικευμένη γνώση και να αναπτύξουν αποτελεσματικές δεξιότητες, όλοι όσοι θα ασχοληθούν επαγγελματικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Ο τελικός σκοπός των ανωτέρων είναι η δημιουργία σύγχρονων και κυρίως μελλοντικών διοικητικών στελεχών, ικανών να βελτιώσουν το επίπεδο ανταποκριτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης στις νέες απαιτήσεις, τις σχετιζόμενες με το Ανθρώπινο Δυναμικό της.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1.1. Εισαγωγή στη Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων:

1.1.1. Έννοια και Περιεχόμενο

1.1.2. Ιστορική εξέλιξη της ΔΑΠ: θεωρία και πράξη

1.2. Στρατηγική και Επιχειρησιακή ΔΑΠ:

1.2.1. Ανάλυση Στρατηγικής ΔΑΠ: υποδείγματα

1.2.2. Ανάλυση Επιχειρησιακής ΔΑΠ: υποδείγματα

1.3. Τεχνοκρατική διάσταση της ΔΑΠ:

1.3.1. Η θέση εργασίας

1.3.1.1. Ανάλυση και περιγραφή θέσης εργασίας

1.3.1.2. Προδιαγραφή θέσης εργασίας

1.3.1.3. Αξιολόγηση θέσης εργασίας: συστήματα μέθοδοι

1.3.1.4. Αξιολόγηση επίδοσης εργαζομένων: συστήματα μέθοδοι

1.3.1.5. Προγραμματισμός ανθρώπινου δυναμικού

1.3.2. Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού

1.3.3. Συστήματα Αμοιβών

2. ΗΓΕΣΙΑ-ΚΙΝΗΤΡΑ

2.1. Ηγεσία

- 2.1.1. Συμπεριφορικά υποδείγματα και προσεγγίσεις
- 2.1.2. Περιπτώσιολογική προσέγγιση
- 2.1.3. Σύγχρονες απόψεις
- 2.1.4. Προβληματισμοί και πρακτικές εφαρμογές
- 2.1.5. Σύντομη συγκριτική Δημόσιας και Ιδιωτικής Διοίκησης
- 2.1.6. Δημόσια Διοίκηση και Ηγετικό φαινόμενο: πρόβλημα ή ζητούμενο;

2.2. *Ενεργοποίηση (Motivation) – Κίνητρα*

- 2.2.1. Θεωρία και πράξη
- 2.2.2. Ο ρόλος του χρήματος: μια ειδική περίπτωση

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

3.1. *Αποτελεσματικότητα – Παραγωγικότητα – Αποδοτικότητα*

- 3.1.1. Το πρακτικό πρόβλημα της μέτρησης
- 3.1.2. Δείκτες απόδοσης και μέθοδοι μετρήσεων
- 3.1.3. Το Διοικητικό σύστημα και τα κριτήρια: σύγχρονη προβληματική

4. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

- 4.1. Ο ρόλος της Ηγεσίας στην οικοδόμηση και διατήρηση Κουλτούρας
- 4.2. Χρόνος, η Δημόσια Υπηρεσία και η Διαφοροποίηση της Κουλτούρας

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*

- John M. Ivancevich, W. G. Glueck, Foundations of Personnel: Human Resource Management, BPI, Irwin, Homewood, Boston, 4th ed., 1989.
- Wayne F. Cascio, Managing Human Resources: Productivity, Quality of life, Profits, Mc Graw – Hill, Management Series, 4th ed., 1989.
- Dimitri Weisset Collaborateurs, La Fonction Ressources Humaines, Les editions d' Organisation, Paris, 1988.
- H. John Bernardin, R. W. Beatty, Performance Appraisal: Assessing Human Behavior at Work, Kent Publishing Company, Boston, Massachusetts, 1984.
- M. Armstrong, Human Resource Management Practice, Kogan Page Unlimited, London, 2000.
- I. Beardwell, L. Holden, Human Resource Management: A Contemporary Perspective, Pitman, London, 1997.
- Hans A. G. M. Bekke, Frits M. van der Meer (eds), Civil Service Systems in Western Europe, Edward Elgar, MA, USA, 2003.
- John Halligan (ed), Civil Service Systems in Anglo – American Countries, Edward Elgar, MA, USA, 2003.
- Harvard Business Review, On Compensation, Harvard Business School Publishing Corporation, 2001.
- Χρ. Διαμαντόπουλος, Αξιολόγηση Επαγγελματικής Προόδου, Μελέτη στην εταιρεία «Αλουμίνιον της Ελλάδος» για το σύστημα αξιολόγησης του Προσωπικού, εφαρμοσθείσα σε ολόκληρη την ιεραρχία του Εργοστασίου Παραγωγής της Εταιρείας.

- Του ιδίου, Σύστημα Αξιολόγησης Προσωπικού, Μελέτη στην Εταιρεία τσιμέντων «ΑΓΕΤ Ηρακλής» εφαρμοσθείσα σε όλες τις βαθμίδες και όλους τους κλάδους της Εταιρείας, 1996.
- Του ιδίου, Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων, σημειώσεις Πανεπιστημιακών Παραδόσεων, Πανεπιστήμιο Θράκης, 2004.

2. *Ηγεσία*

- John M. Ivancevich, Michael T. Matteson, *Organizational Behavior and Management*, Mc. Graw – Hill, Boston USA, 5th ed., 1999.
- A. D. Szilagyi Jr., Marc J Wallace, Jr., *Organizational Behavior and Performance* Goodyear Publishing Co , Inc., California, 2nd ed., 1980.
- Michael D., Cohen, James G. March, *Leadership and Ambiguity*, Harvard Business School Press, Boston Massachusetts, 2nd ed., 1986.
- Frances Hesselbein, Paul M. Cohen (eds) *Leader to Leader* Jossey – Bass Publishers, San Francisco, Peter Drucker Foundation, 1999
- Χρ. Διαμαντόπουλος, *Ηγεσία και Υποκίνηση*, σημειώσεις Πανεπιστημιακών Παραδόσεων, Πανεπιστήμιο Θράκης, 2004.
- J. Thomas Wren, Douglas A. Hicks, Terry L. Price (eds), *Traditional classics on Leadership*, Edward Elgar, MA, USA, 2004, t.1.
- Των ιδίων, 2004, *Modern Classics on Leadership*, t.2.
- Των ιδίων, 2004, *New Perspectives on Leadership*, t.3.

3. *Οργανωσιακή Κουλτούρα*

- Edgar H. Schein, *Organizational Culture and Leadership*, Jossey – Bass Publishers, San Francisco, 2nd ed., 1997
- Andrew D. Brown, *Organizational Culture*, Pitman Publiship, 2nd ed., 1998.

ΚΦ-Μ5: ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Λώλος Σαρ., *Αναπληρωτής Καθηγητής Παντείου
Πανεπιστημίου Αθηνών*
Στασινόπουλος Γ., *Διδάσκων Παν/μίου Κρήτης*

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των βασικών ζητημάτων της οικονομίας που απασχολούν την ελληνική δημόσια διοίκηση σήμερα. Ασχολείται με τα οικονομικά του δημόσιου τομέα και εξετάζει τη χρηματοδότηση του αλλά και την κατανομή των πόρων για την επίτευξη της κοινωνικής ευημερίας.

Παρουσιάζεται η λειτουργία της οικονομίας και του δημόσιου τομέα, ειδικότερα μέσα από την απεικόνιση και την καταγραφή των οικονομικών μεγεθών (Εθνικοί Λογαριασμοί). Επίσης, παρουσιάζεται ο τρόπος παρακολούθησης και ανάλυσης της οικονομικής συγκυρίας (βραχυχρόνιοι δείκτες και δείκτες προσδοκιών) και συζητούνται εμπειρικές εφαρμογές.

Εξετάζονται σε μεγαλύτερο βάθος ειδικά θέματα (Προϋπολογισμοί του Δημοσίου, Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων κ.ο.κ.) όπως παρουσιάζονται στις επίσημες εκθέσεις ελληνικών και διεθνών οργανισμών.

Έμφαση δίδεται στα ζητήματα που σχετίζονται με το ευρωπαϊκό και το διεθνές πλαίσιο άσκησης της οικονομικής πολιτικής καθώς και στις ελληνικές ιδιαιτερότητες.

Τέλος, εξετάζεται ο ρόλος της ευρωπαϊκής πολιτικής (περιφερειακής, διαρθρωτικής, νομισματικής και δημοσιονομικής) στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, στην εξασφάλιση οικονομικής σταθερότητας και στην επίτευξη κοινωνικής συνοχής.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Καταγραφή της οικονομικής δραστηριότητας

- 1.1. Υπολογισμός ΑΕΠ
- 1.2. Εθνικοί Λογαριασμοί

2. Απεικόνιση οικονομικού κύκλου και οικονομικού κλίματος

- 2.1. Βραχυχρόνιοι δείκτες (short - term indicators)
- 2.2. Δείκτες οικονομικής συγκυρίας (sentiment indicators)

3. Οικονομική του Δημόσιου Τομέα

3.1. Προϋπολογισμός του Δημοσίου

- 3.1.1. Τακτικός Προϋπολογισμός (φορολογία, δαπάνες, δανεισμός)
- 3.1.2. Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων και Προσαρτημένοι Προϋπολογισμοί
- 3.1.3. Οικονομική της Ευημερίας: Αποτελεσματικότητα ή ευημερία;

3.2. Δημόσιες Δαπάνες

- 3.2.1. Δημόσια Αγαθά
- 3.2.2. Εξωτερικές Οικονομίες
- 3.2.3. Δημόσια Επιλογή (Συνταγματική Δημοσιονομική Πολιτική)

- 3.2.4. Δημόσια Παραγωγή και Γραφειοκρατία: Είναι οι δημόσιες επιχειρήσεις λιγότερο αποτελεσματικές;
- 3.3. **Φορολογία και οικονομική αποτελεσματικότητα.**
- 3.3.1. Δημοσιονομικά ελλείμματα, η πολιτική σταθερότητας και η επίτευξη της οικονομικής ανάπτυξης.

4. Δημόσιες Πολιτικές στο πλαίσιο της ONE

- 4.1. Τα οικονομικά και η λειτουργία της ONE (Συνθήκη Μάαστριχ, Σύμφωνο Σταθερότητας)
- 4.2. Νομισματική πολιτική (οικονομική σταθερότητα, πληθωρισμός, επιτόκια)
- 4.3. Δημοσιονομική πολιτική (κανόνες ελλείμματος, χρέους)

5. Περιφερειακή Πολιτική της ΕΕ και ελληνική οικονομία

- 5.1. Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία (ΚΙΠΣ, Πρωτοβουλίες, Ταμείο Συνοχής)
- 5.2. Κοινοτικός Προϋπολογισμός (Πληρωμές, Διαρθρωτικές ενισχύσεις, Στήριξη αγροτικών προϊόντων)
- 5.3. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
- 5.4. Πραγματική σύγκλιση (Κριτήρια Λισσαβόνας, κοινωνική συνοχή)

6. Διαρθρωτική Πολιτική της ΕΕ

- 6.1. Βιομηχανική πολιτική, ανταγωνιστικότητα
- 6.2. Αγορά εργασίας, απασχόληση, ανεργία (NAIRU)

3. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Επιλέγοντας τη μεγέθυνση: Γνώση, καινοτομία και θέσεις εργασίας σε μια κοινωνία με συνοχή*, Έκθεση στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με τη στρατηγική της Λισσαβόνας για τη οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανανέωση, *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, COM (2003) 5, 21^η Μαρτίου 2003.
- *Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος*, Τράπεζα της Ελλάδος.
- *Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού*, Υπουργείο Οικονομικών.
- *Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος*.
- Αλογοσκούφης, Γ. (1994). *Η κρίση της οικονομικής πολιτικής*, Αθήνα: Κριτική.
- Bryant, R.C., Γκαργκάνας, Ν. Χ., Ταβλάς Γ.Σ. επιμ. (2001). *Οικονομικές επιδόσεις και προοπτικές της Ελλάδος*. Αθήνα: Τράπεζα της Ελλάδος και Brookings Institution.
- Γεωργίου Α. Γ. (2002). *Το Δημοσιονομικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός*. Αθήνα: Σάκκουλας.
- Ζόνζηλος, Ν. (2000). Η καμπύλη Phillips της ελληνικής οικονομίας και το διαχρονικά μεταβαλλόμενο NAIRU. *Οικονομικό Δελτίο, Τράπεζα της Ελλάδος*, Τεύχος 15, Ιούλιος.
- Ζόνζηλος, Ν. (2001), "Ο μηχανισμός μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής: Τα αποτελέσματα πειράματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την Ελλάδα", *Οικονομικό Δελτίο*, Τράπεζα της Ελλάδος, Τεύχος 18, Δεκέμβριος.
- Καλογήρου, Γ., Ιωαννίδης Στ. (1999), Το τρίτο αναπτυξιακό κύμα: Το υπόβαθρο και οι προοπτικές της σημερινής ταχείας αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας. *Κέρδος* (Ειδική Έκδοση), Δεκέμβριος.

- Κατσέλη, Λ. και Χ. Μαγουλά (2002), *Μακροοικονομική Ανάλυση και Ελληνική Οικονομία*, Αθήνα: Τυπωθήτω - Γ.Δαρδανός.
- Κολλίντζας, Τ., Μπήτρος Γ. (1992). *Αναζητώντας την ελπίδα για την ελληνική οικονομία*, Αθήνα: ΙΜΟΠ.
- Λαζαρέτου, Σ. και Σ. Μπρισίμης (2001). Δημοσιονομικοί κανόνες και σταθεροποιητική πολιτική στη ζώνη του ευρώ. *Οικονομικό Δελτίο*, Τράπεζα της Ελλάδος, Τεύχος 17, Ιούλιος.
- Λώλος, Σ. (1998), *Παρακολούθηση των Οικονομικών Εξελίξεων*. mimeo, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Λώλος, Σ. (2001), "Ευρωπαϊκοί διαρθρωτικοί πόροι: Ο ρόλος τους στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας", *Οικονομικό Δελτίο*, Τράπεζα της Ελλάδος, Τεύχος 17, Ιούλιος.
- Οικονομάκου, Μ. (1998), *Βασικές αρχές του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΛ)*, mimeo [Σημειώσεις από το ΕΣΛ (ESA) του 1995].
- Σημίτης, Κ. (1995). Βιομηχανική στρατηγική για την Ελλάδα. Στο *Για μια κοινωνία ισχυρή για μια ισχυρή Ελλάδα*. Αθήνα: Πλέθρο.
- Ψαλιδόπουλος, Μ. (2003). *Διεθνής σύγκριση και οικονομική σκέψη*. Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες εκδόσεις.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Arestis, Ph. - Sawyer M. (2003). Macropolicies of the EMU: Theoretical underpinnings and challenges. *International Papers in Political Economy*, Vol. 10, No 1, Univ. of Leeds.
- Baumol W.J. (1952). *Welfare Economics and the Theory of the State*. London: Longmans Green.
- Buchanan J.M. (1967). *Public Finance in a Democratic Process: Fiscal Institutions and the Individual Choice*. Chapel Hill: University of North Carolina Press.
- Coase R. (1960). The Problem of Social Cost. *Journal of Law and Economics*, 3: 1-44.
- Musgrave R.A. (1959). *The Theory of Public Finance*. New York: McGraw Hill.
- Pigou A. (1932). *The Economics of Welfare*. London: Macmillan.
- Pressman S. (1995). Deficits, Full Employment and the Use of Fiscal Policy. *Review of Political Economy*, 7: 212-26.
- Samuelson P.A. (1954). The Pure Theory of Public Expenditure. *Review of Economics and Statistics*, 36: 387-89.
- Sen A. (1970). *Collective Choice and Social Welfare*. San Francisco: Holden Day.
- Stiglitz J.E. (1986). *Economics of the Public Sector*. New York: W.W.Norton.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

- *Εθνικοί Λογαριασμοί*, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ).
- *Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο*, Τράπεζα της Ελλάδος.
- *Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας*, Τράπεζα της Ελλάδος.
- *Οικονομική Συγκυρία*, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ).

ΚΦ-Μ6: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Χρυσόχου Δ., Αναπληρωτής Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης
Μενδρινού Μ., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Το μάθημα εξετάζει τη δυναμική της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε συνδυασμό με τη θεωρητική απεικόνισή της. Ειδικότερα, εξετάζονται οι βασικές ιδιότητες του πολιτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και η διαλεκτική σχέση μεταξύ εθνικού κράτους και ευρωπαϊκής ενοποίησης. Στόχος του μαθήματος είναι η ερμηνεία και η κατανόηση της νέας μορφής συλλογικής διακυβέρνησης που διαμορφώνεται στην Ευρώπη, οι θεσμοί της Ένωσης, η διαδικασία αναθεώρησης των Συνθηκών, οι βασικές θεωρίες της ενοποίησης και η ανάλυση ορισμένων πολιτικών της Ένωσης. Οι θεματικές ενότητες εστιάζουν στην παρουσίαση εναλλακτικών υποδειγμάτων διακυβέρνησης σχετικά με την οικοδόμηση της ευρωπαϊκής πολιτείας.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

- Το ιστορικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενοποίησης.
- Λειτουργισμός, νεολειτουργισμός και Κοινωνική Μέθοδος.
- Οι θεωρίες της ομοσπονδίας και της συνομοσπονδίας. Οι προσεγγίσεις του νεοθεσμισμού και του διακυβερνητισμού και άλλες προσεγγίσεις.

2. Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Οι κύριοι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η λειτουργία τους.
- Οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η υλοποίηση των ευρωπαϊκών πολιτικών και ο έλεγχος της εφαρμογής.
- Από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη στη Συνθήκη του Άμστερνταμ.
- Από τη Συνθήκη της Νίκαιας στη νέα Συνταγματική Συνθήκη.

3. Ευρωπαϊκές Πολιτικές

- Η εσωτερική αγορά, η πολιτική ανταγωνισμού και βιομηχανική πολιτική.
- Η κοινωνική πολιτική, η περιφερειακή πολιτική και η κοινή αγροτική πολιτική.
- Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και άμυνας.
- Ανοικτή συζήτηση και επισκόπηση θεματικών.

3. ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ. Α. Λάβδας, *Δημιουργία και Εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2002.

- N. Nugent, *Πολιτική και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, επιμέλεια: Μ. Μενδρινού, Αθήνα: Σαββάλας, 2004.
- Μ. Μενδρινού, 'Η Δυναμική Αλλαγής και η Διαχείρισή της στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση', *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, Τεύχος 20, 2002.
- Δ. Ν. Χρυσόχου, *Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης*, Αθήνα: Παπαζήσης, 2003.
- Γ. Δημόπουλος, Ν. Μπαλάς και Ι. Χασσιδ, επιμέλεια, *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές*, Τόμος Β' *Οικονομική Ολοκλήρωση και Πολιτικές*, Αθήνα: Σιδέρης, 2001.

4. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική:

- Κ. Λάβδας, *Συμφέροντα και Πολιτική*, Αθήνα: Παπαζήσης, 2004.
- Μακρυνδημήτρης, Α. & Α. Πασσάς, *Η Ελληνική Διοίκηση και ο Συντονισμός της Ευρωπαϊκής Πολιτικής*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1994.
- Α. Μανιτάκης, *Το 'Σύνταγμα' της Ευρώπης Αντιμέτωπο με την Εθνική και Λαϊκή Κυριαρχία*, Αθήνα: Παπαζήσης, 2004.
- Ν. Μούσης, *Ευρωπαϊκή Ένωση. Δίκαιο – Οικονομία – Πολιτική*, 10^η έκδοση, Αθήνα: Παπαζήσης, 2003.
- Ν. Μούσης, *Η Κοινωνική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Παπαζήσης, 2002.
- Η. Νικολακοπούλου – Στεφάνου, *Η Κοινωνική Ευρώπη. Ελλείμματα και Προοπτικές*, Αθήνα: Σιδέρης, 2002.
- Γ. Παπαδημητρίου, επιμ. *Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Το Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης*, Αθήνα: Σαββάλας, 2003.
- Θ. Σακελλαρόπουλος, *Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα: Κριτική, 2001.
- Κ. Σπανού, *Ελληνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*, Αθήνα: Παπαζήσης, 2001.
- Κ. Στεφάνου, Α. Φατούρος, Θ. Χριστοδουλίδης, (επιμ.), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές*, Τόμος Α, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2001.
- Δ. Θ. Τσάτσος, *Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία*, Καστανιώτης, 2001.
- Μ. Ι. Τσινισιζέλης, *Quo Vadis Europa?*, Αθήνα: Συμυρνωτάκης, 2001.
- Λ. Τσούκαλης, *Ποια Ευρώπη;*, Αθήνα: Ποταμός, 2004.

Ξενόγλωσση:

- Chrysochoou D. N., M. J. Tsinisizelis, K. Ifantis, S. Stavridis, *Theory and reform in the European Union*, 2nd ed. Manchester: Manchester University Press, 2003.
- Cini, M. (ed), *European Union Politics*, Oxford, Oxford University Press, 2003.
- Cram, L., *Policy-Making in the EU: Conceptual Lenses and the Integration Process*, London: Routledge, 1997.
- Greenwood, J., *Representing Interests in the European Union*, London: Macmillan, 1997.
- Hix, S., *The Political System of the European Union*, London, Macmillan, 1999.

- Lavdas, K., *The Europeanization of Greece: Interest Politics and the Crises of Integration*, London and New York: Macmillan, 1997.
- Lavdas, K. & M. Mendrinou, *Politics, Subsidies and Competition*, Cheltenham: Edward Elgar, 1999.
- Majone, G. D., *Regulating Europe*, London: Routledge, 1996.
- Marks/Scharpf/Schmitter/Streeck (eds.) *Governance in the European Union*, London: Sage, 1996.
- Moravcsik, A., *The Choice for Europe*, Ithaca: Cornell University Press, 1998.
- Peterson, J. and Bomberg, E., *Decision-Making in the European Union*, London: Macmillan, 1999.
- Richardson, J. (ed), *European Union*, London: Routledge, 2001.
- Rosamond, B. *Theories of European Integration*, (Basingstoke: Palgrave, 2000).
- Scharpf, F., *Governing in Europe: Effective and Democratic?* Oxford: Oxford University Press, 1999.
- Wallace, H. and Wallace, W. (eds.), *Policy-Making in the European Union*, 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Weiler, J. H. H., *The Constitution of Europe*, Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

ΚΦ-Μ7: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Χάλαρης Ι., Καθηγητής ΤΕΙ Αθηνών
Σκουρλάς Χ., Καθηγητής ΤΕΙ Αθηνών

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η δομημένη παράθεση των βασικών εννοιών και των υποστηρικτικών τεχνολογιών που αφορούν στις διαδικασίες ωρίμανσης, ανάπτυξης, παραλαβής και συντήρησης Πληροφοριακών Συστημάτων, στο πλαίσιο λειτουργίας ενός Ηλεκτρονικού Κράτους, στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Με γνώμονα το γεγονός ότι ο σπουδαστής της ΕΣΔΔ είναι ένας κατεξοχήν μελλοντικός χρήστης των συστημάτων ηλεκτρονικής διοίκησης, θα δοθεί έμφαση στην εμπλοκή του στις σχετικές διαδικασίες ανάπτυξης, παραλαβής και αξιοποίησης των αναπτυσσόμενων Πληροφοριακών Συστημάτων. Οι τεχνολογίες μοντελοποίησης και αναδιοργάνωσης λειτουργικών διαδικασιών, βάσεων δεδομένων και τα ενεργά στοιχεία διαφόρων τοπολογιών δικτύων Η/Υ, αποτελούν βασικές συνιστώσες της διδακτέας ύλης. Επίσης παρουσιάζεται μία μεθοδολογία ανάπτυξης και αξιοποίησης Πληροφοριακών Συστημάτων στη Δημόσια Διοίκηση, σε συνάρτηση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης και Συστήματα Λήψης Αποφάσεως

- Εισαγωγή σε βασικές έννοιες Π.Σ
- Κύκλος ζωής Π.Σ, φάσεις και παραδοτέα.
- Τεχνικές εξόρυξης δεδομένων
- Τρόπος ανάπτυξης ενός πληροφοριακού συστήματος στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης

2. Συστήματα Βάσεων Δεδομένων

- Βασικοί ορισμοί και χαρακτηριστικά Βάσεων Δεδομένων - ΒΔ
- Σχεδίαση, ανάπτυξη και συντήρηση ΒΔ
- Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα Συστημάτων Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων-(ΣΔΒΔ)
- Ασφάλεια - ακεραιότητα δεδομένων
- Το μοντέλο Πελάτη – Εξυπηρετητή
- Ανοιχτά συστήματα και κατανομημένες ΒΔ

3. Τεχνολογίες Δικτύων

- Βασικές αρχές δικτύων
- Είδη και τοπολογίες δικτύων, πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα
- Τρόποι μετάδοσης δεδομένων (data communication)

- Internet – Intranets
- Ασύρματα δίκτυα – Δορυφορικά δίκτυα
- Ελληνικά Δημόσια Δίκτυα – Παροχής Τηλεπικοινωνιών
- Διαδικασίες εγκατάστασης, συντήρησης, επέκτασης δικτύων στο δημόσιο τομέα
- Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης «ΣΥΖΕΥΞΙΣ»

4. Ανάπτυξη Πληροφοριακών Συστημάτων

- Μελέτη σκοπιμότητας
- Δομημένος κύκλος ανάπτυξης συστημάτων
- Τεχνικές ανάλυσης και σχεδίασης συστημάτων - παραδείγματα
- Βασικές γνώσεις στη διαχείριση ανάπτυξης λογισμικού
- Διαδικασία οργάνωσης δοκιμών και παραλαβής πληροφοριακών Συστημάτων

5. Εργαλεία Διαχείρισης και αναδιοργάνωσης λειτουργικών διαδικασιών

- Η μεθοδολογία μοντελοποίησης και αναδιοργάνωσης BPMS
- Εργαλεία διαχείρισης λειτουργικών διαδικασιών
- Η διαχείριση Υποδομών ΤΠΕ

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Τηλεπικοινωνίες και Δίκτυα Η/Υ**, Α. Αλεξόπουλος - Γ. Λαγογιάννης, Αθήνα, 1991
2. **Δομημένη Ανάλυση Συστημάτων**, Ι. Αποστολάκης, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, 1997
3. **Προδιαγραφές Σύνταξης Επιχειρησιακού Σχεδίου του μέτρου 2.4. του ΕΠ "Κλεισθένης"**, Ι. Αποστολάκης, Υπουργείο Εσωτερικών, Ιούλιος 1995
4. **Η Αρχιτεκτονική των Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων**, Ε.Ι. Γιαννακουδάκης, Αθήνα, 1994
5. **Σχεσιακές βάσεις δεδομένων**, Χ Σκουρλάς., Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, Νοε. 2000, ISBN 960-8105-14-5
6. **Υλοποίηση εφαρμογών με γλώσσα SQL – Χρήση τεχνολογίας Oracle**, Χ Σκουρλάς., Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, Μάρτιος 2001, ISBN 960-8105-18-8
7. **«CASE - Η εξέλιξη της τεχνολογίας λογισμικού»**, Ι. Χάλαρη, Εκδόσεις ΕΠΥ 1991
8. **«Δομημένη Ανάλυση Συστημάτων – Από τη θεωρία στην Πράξη»**, Ι. Χάλαρη, Διαμαντόπουλου, Π. Δούμα Εκδόσεις MIT 1991
9. **Structured Analysis and System Specification**, Tom Demacro, Yourdon Press Computing Series, 1979.
10. **" Fundamendals of Systems Analysis"**, Jerry Fitzgerald, Adra Fitzgerald, John Wiley & Sons, 1987
11. **Database Analysis and Design**, I. T. Hawryszkiewicz, Macmillan, 1991
12. **"Systems Analysis and Design"**, E. Kendall & J. E. Kendall, Prentice-Hall, 1988

13. **Βάσεις Δεδομένων I & II**, Γ. Κόλια, Εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα, 1986
14. **Management Information Systems**, K. C. Laudon - J.P. Laudon, Prentice Hall, 1996
15. **"Lehrbuch der Software Technik - Software Entwicklung"**., H. Balzert, Spectrum Akademischer Verlag, 1997
16. **"Software Engineering - A practitioner's Approach" - European Adaptation**, R. Pressman, 5th edition 2000.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ : Χάλαρης Ι., Καθηγητής ΤΕΙ Αθηνών
Λουκής Ε., Επίκ. Καθηγητής Παν/μίου Αιγαίου

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση των δυνατοτήτων τις οποίες προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών, όσον αφορά την ηλεκτρονική υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης και τη μετάβαση από την παραδοσιακή μορφή οργάνωσης του κράτους σε νέες καινοτομικές μορφές οργάνωσης και παροχής υπηρεσιών. Αρχικά παρουσιάζονται οι βασικές αναγκαιότητες και σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις, οι οποίες ωθούν προς την κατεύθυνση αυτή. Στην συνέχεια περιγράφονται λειτουργικά οι νέες αυτές ηλεκτρονικά υποστηριζόμενες μορφές οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες γενικότερα αναφέρονται ως Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-government), καθώς επίσης και οι βασικές κατηγορίες πληροφοριακών συστημάτων οι οποίες την υποστηρίζουν. Με τον τρόπο αυτό βελτιώνονται τόσο οι εσωτερικές λειτουργίες της Δημόσιας Διοίκησης, όσο και η επικοινωνία και η αλληλεπίδρασή της με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Επίσης αναλύεται η μεθοδολογία ανάπτυξης και πρακτικής υλοποίησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στους Δημόσιους Οργανισμούς, με βάση τις γενικότερες στρατηγικές κατευθύνσεις τους. Σημαντική έμφαση δίδεται και στην ανάλυση σχετικών παραδειγμάτων, μελετών περιπτώσεων, βέλτιστων πρακτικών καθώς επίσης και Προγραμμάτων ανάπτυξης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης από τον ελληνικό και από τον διεθνή χώρο.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. Εισαγωγή

- Προκλήσεις Εξωτερικού Περιβάλλοντος.
- Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη Δημόσια Διοίκηση.
- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – Ηλεκτρονικό Κράτος : Ορισμοί.
- Βασικές Έννοιες (Πληροφοριακές Ροές, Πληροφοριακό Σύστημα, Βασικές Συνιστώσες (Υλικό, Λογισμικό, Δικτυακές Διασυνδέσεις), Δεδομένα, Πληροφορία, Λειτουργική Δομή, Τεχνολογική Δομή).

2. Κατηγορίες Πληροφοριακών Συστημάτων στη Δημόσια Διοίκηση

- Εσωτερικά Πληροφοριακά Συστήματα.
- Διοργανωτικά Πληροφοριακά Συστήματα.
- Υπερεθνικά Πληροφοριακά Συστήματα.
- Εξωστρεφή Πληροφοριακά Συστήματα (Πολυκαναλική Εξυπηρέτηση, Εικονικές-Ηλεκτρονικές Δημόσιες Υπηρεσίες (Virtual Agencies), Παραδείγματα).

3. Βασικά Χαρακτηριστικά Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης

- Επίπεδα Ανάπτυξης Ηλεκτρονικών Συναλλαγών.
- Συστήματα Διαχείρισης Ροών Εργασίας (Workflow Management Systems).
- Ηλεκτρονική Δημοκρατία (e-Democracy).
- Ψηφιακή Διαίρεση (Digital Divide).
- Εξατομίκευση Υπηρεσιών (Personalization).
- Νέα Εσωτερική Λειτουργία.
- Εξερεύνηση Δεδομένων (Data Mining).
- Εικονικές-Ηλεκτρονικές Ομάδες Εργασίας (Virtual Teams).
- Ηλεκτρονικές Προμήθειες (e-Procurement).
- Προϋποθέσεις Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης

4. Ασφάλεια Ηλεκτρονικών Συναλλαγών

- Απαιτήσεις Ασφάλειας.
- Κρυπτογράφηση.
- Ψηφιακή Υπογραφή.
- Ψηφιακά Πιστοποιητικά.
- Παροχή Ψηφιακών Πιστοποιητικών.

5. Επιπτώσεις Πληροφοριακών Συστημάτων στη Δημόσια Διοίκηση

- Ανασχεδιασμός Διαδικασιών.
- Ανασχεδιασμός Οργανωτικών Δομών.

6. Ανάπτυξη Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης

- Στρατηγικό Σχέδιο Πληροφοριακών Συστημάτων.
- Βήματα Υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδίου.
- Υλοποίηση Έργων.
- Συμπληρωματικές Ενέργειες (Νομοθετικές Αλλαγές, Ανασχεδιασμός Διαδικασιών, Ανασχεδιασμός Οργανωτικών Δομών, Εκπαίδευση).
- Οργάνωση Μονάδος Πληροφορικής.
- Εξωτερική Ανάθεση (Outsourcing).

7. Προγράμματα Ανάπτυξης της Ηλεκτρονικής Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη ("Κοινωνία της Πληροφορίας", e-Europe, IDA, κ.λπ.)

8. Παραδείγματα – Βέλτιστες Πρακτικές

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1. E-gov – E- Business strategies for government, D. Holmes, Nickolas Brealey, Publishing London, 2002**

2. **Δομημένη Ανάλυση Συστημάτων**, I. Αποστολάκης, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, 1997.
3. **Structured Analysis and System Specification**, Tom Demacro, Yourdon Press Computing Series, 1979.
4. **Fundamentals of Systems Analysis**, Jerry FitzGerald, Adra FitzGerald, John Wiley & Sons, 1987
5. **Management Information Systems**, K. C. Laudon - J.P. Laudon, Prentice Hall, 1996
6. **Entwicklung einer Prozessorientierten Infrastruktur für erfolgreiches Projektmanagement von E-Government-Projekten mit hohem Risiko. Eine Fallstudie des griechischen Unternehmens**, Ioannis Chalaris, Georgios Stefanidis, Emmanuel Chalaris, Information Society S. A.
7. **Conference e/GOV 2003**, 13-14 Februar 2003, Austrian Computer Society – Wien, <http://www.egov.ocg.at>
8. **e-Government in Europe : The State of Affairs**, e-Government 2003 Conference, Como, Italy, 7-8 July 2003.
9. **Computer Supported Collaboration in the Public Sector : the ICTE-PAN Project**, Eur. Loukis, Sp. Kokolakis, EGOV 2003 Conference, Prague, 1-5 September, 2003.
10. **Reform Opportunities Missed: Will the innovative potential of information systems in public administration remain dormant forever** Information, Lenk, K., Communication & Society, 1, 1998, pp. 163-181.
11. **Broadening the Concept of Electronic Government**, Lenk, K., Traunmüller, R., In: J.E.J. Prins (ed.) Designing e-Government, Amsterdam, Kluwer, 2001, pp.63-74.
12. **Electronic Government : Where Are We Heading?**, Lenk, K., Traunmüller, R. In: Traunmüller, R., Lenk. K. (eds) Electronic Government – First International Conference EGOV2002, Aix-en-Provence, France, September 2-6, 2002, Proceedings, pp. 1-9.
13. **A European perspective towards online one-stop government: the Egov project**. Electronic Commerce Research and Applications, Wimmer, M., 1, 2002, pp. 92-103.
14. **Workflow Management Coalition: The Workflow Reference Model**, Document TC00-1003, 1995.
15. **Workflow Management Coalition: Workflow Interoperability – Abstract Specifications**, Document TC-1012 V.2, 1999.
16. **Workflow Management Coalition: Workflow Interoperability – MIME Binding**, Document TC-1018 V.1.2, 2000.
17. **Workflow Management Coalition: Workflow Interoperability – Wf-XML Binding**, Document TC-1023 V.1, 2000.
18. **Workflow Management Coalition: Workflow Process Definition Interface – XML Process Definition Language**, Document WFMC-TC-1025, 2002.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- Έκθεση προόδου, «*Europe, Μια κοινωνία των πληροφοριών για όλους*», Ανακοίνωση για το Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με την απασχόληση, τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις και την κοινωνική συνοχή – Προς μια Ευρώπη στηριζόμενη στην καινοτομία και τη γνώση. Λισσαβόνα, 23 και 24 Μαρτίου 2000.
- Συμπεράσματα της Υπουργικής διάσκεψης «*Κοινωνία των Πληροφοριών – Επιτάχυνση της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης*», Βαρσοβία 11-12 Μαΐου 2000.

- «eEurope2002, Κοινωνία πληροφοριών για όλους», Σχέδιο δράσης, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Βρυξέλλες, 14.6.2000.
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα, 19-20 Ιουνίου 2000, Conseil/00/2000.
- Ανακοίνωση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης, 23-24 Μαρτίου 2001, «eEurope2002, Συνέπειες και Προτεραιότητες», Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Βρυξέλλες, 13.3.2001, COM(2001)140 τελικό.
- Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, «eEurope2002 Benchmarking Report», Brussels, 5.2.2002 COM(2002)62 final.
- «e-Europe 2005: Κοινωνία της πληροφορίας για όλους», Βρυξέλλες, 28.5.2002 COM (2002) 263 τελικό. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.
- «Πληροφορίες του δημόσιου τομέα: Ένας βασικός πόρος για την Ευρώπη. Πράσινη Βίβλος για τις πληροφορίες του δημόσιου τομέα στην Κοινωνία των πληροφοριών». Ευρωπαϊκή Επιτροπή, COM(1998)585.
- eEurope Επικαιροποίηση, COM(2000)783, Νοέμβριος 2000.
- “Benchmarking Report following-up the Strategies for Jobs in the Information Society», 7.2.2001, SEC(2001)222.
- Europe’s Growing IT Skills Crisis, Ειδική Έκθεση του IDC.
- Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για το ηλεκτρονικό εμπόριο, COM(1997)τελικό, 16.4.1997, μεταγενέστερες οδηγίες 2000/31/ΕΚ, 2001/29/ΕΚ.
- Έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης του σχεδίου e-Europe, COM(2002) 62 τελικό.
- Commission Staff Working Paper: «eEurope 2002 benchmarking – European youth into digital age», SEC(2001)1583, 2.10.2001.
- Commission Staff Working Document: «Benchmarking Report following-up the Strategies for jobs in Information Society», 7.2.2001, SEC(2001)222.
- Commission Staff Working Paper « e-Inclusion. The Information Society’s potential for Social Inclusion in Europe», 18.9.2001, COM(2001)1428.
- Manuscript for information brochure for the general public, European Commission, Directorate General for Press and Communication, October 2002.
- Gemini Cap, Ernst & Young, Web – basierte Untersuchung des e-Serviceangebots (EU 17), 2001

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope
http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope/documentation/index_en.htm
<http://europa.eu.int/Info/eurocouncil/index.htm>
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/action_plan/pdf/actionplan_el.pdf
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/news_library/index_en.htm
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/egovconf/index_en.htm
http://europa.eu.int/comm/education/index_en.htm
http://europa.eu.int/comm/information_society/econtent/index_en.htm
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/benchmarking/indicator_list.pdf
http://europa.eu.int/comm./employment_social/soc.dial/info_soc/esdis/index.htm
http://europa.eu.int/information_society/newsroom/documents/catalogue_en.pdf
<http://europa.eu.int/ISPO/eif/InternetPoliciesSite/Crime/crime1.html>

http://europa.eu.int/information_society/eeurope/news_library/documents/eeurope2005/eeurope2005_el.pdf
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/news_library/documents/index_en.htm
http://europa.eu.int/ISPO/promotion/i_promise.htm
http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/implementation/annual_report/7report/index_en.htm
http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/esdis/index.htm

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας»
www.infosociety.gr/programme1.html

Σχέδιο προδιαγραφών για την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου των φορέων στα πλαίσια του ΕΠ ΚτΠ www.infosociety.gr/programme1.html

Επιχειρησιακά σχέδια των υπουργείων:

Εθνικής Οικονομίας www.ypeho.gr

Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης www.ypes.gr

Αιγαίου www.ypai.aegean.gr

Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων www.minerv.gr

Τύπου και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας www.minpress.gr

Πολιτισμού www.culture.gr

Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων www.ypepth.gr

Μεταφορών www.yme.gov.gr/mot/greek/index.html

Μακεδονίας και Θράκης www.mathra.gr

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων www.labor-ministry.gr

Εμπορικής Ναυτιλίας www.yen.gr

Δικαιοσύνης www.ministryofjustice.gr

Δημόσιας Τάξης www.ydt.gr

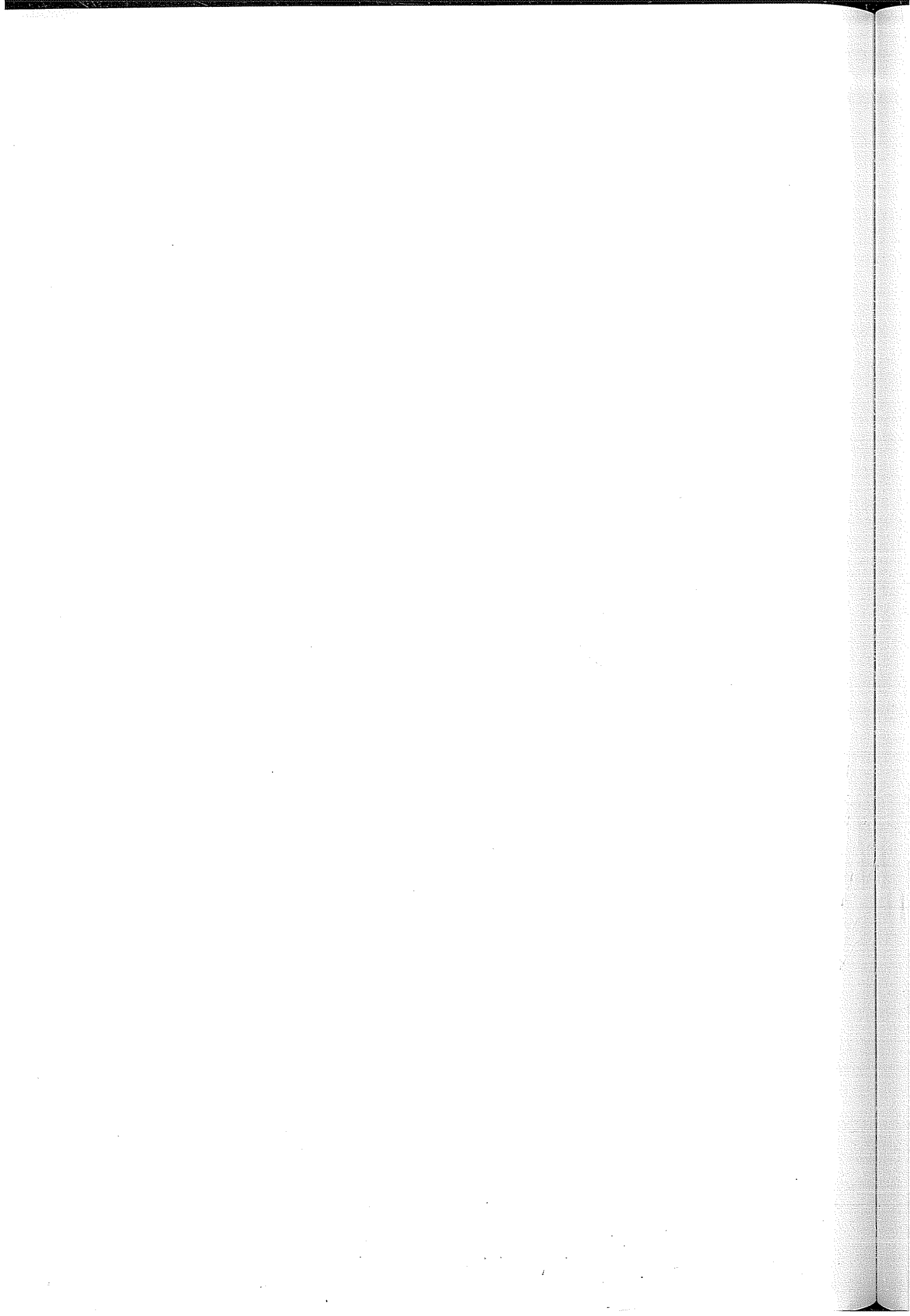
Γεωργίας www.minagric.gr

Ανάπτυξης www.ypan.gr

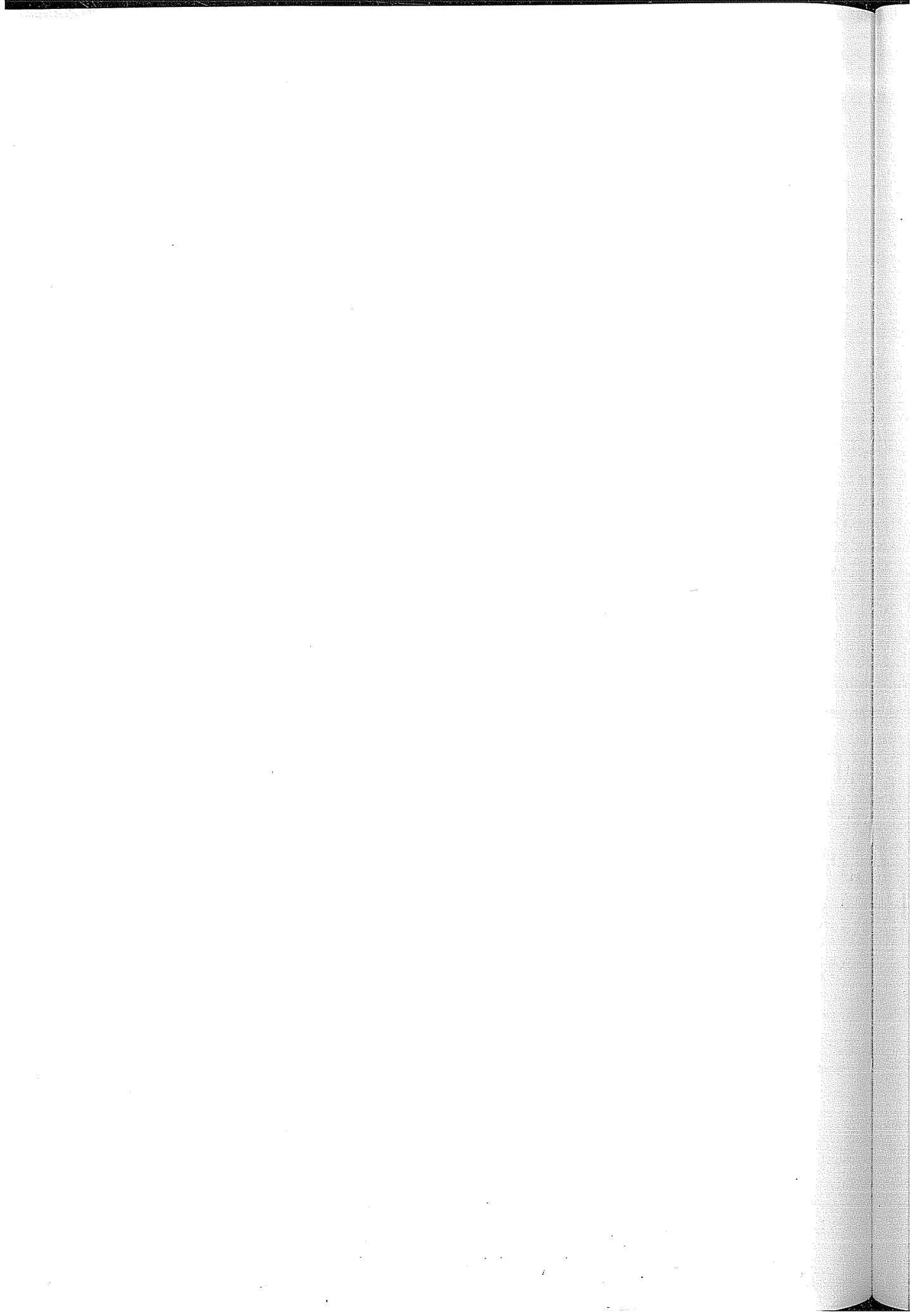
Εθνικής Άμυνας www.mod.gr

Υγείας και Πρόνοιας www.mohaw.gr/GR/kps/kps22/kps22.html

Υπουργείο Εξωτερικών www.mfa.gr

Β. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΚΦ-Ε1: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Μπεργελέ Ε., Γενική Διευθύντρια ΥΠΕΣΔΔΑ
Φωτεινοπούλου Θ., Γενική Διευθύντρια ΥΠΕΣΔΔΑ
Κοτρωνιά Μ., Διευθύντρια ΥΠΕΣΔΔΑ
Μπινιάρη Ε., Διευθύντρια ΥΠΕΣΔΔΑ

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Το εργαστήριο αποσκοπεί στην κατανόηση του νόμιμου και τεχνικά άρτιου τρόπου σύνταξης διοικητικών εγγράφων κάθε είδους. Αυτό είναι αναγκαίο, για το λόγο ότι όλη η δράση της δημόσιας διοίκησης (εξωτερική και εσωτερική) γίνεται με έγγραφες διαδικασίες, δηλαδή με έγγραφα, τον τρόπο σύνταξης των οποίων οφείλει να γνωρίζει κάθε καταρτισμένος δημόσιος υπάλληλος.

Το εργαστήριο αποβλέπει ειδικότερα στην επιμόρφωση των σπουδαστών για την ανάγκη νόμιμης διατύπωσης (τόσο από άποψη περιεχομένου όσο και από άποψη τύπων) των διοικητικών εγγράφων, καθώς και στην ανάγκη να γίνεται η σύνταξη των εγγράφων αυτών κατά τρόπο νομοτεχνικά άρτιο και με τήρηση των νομίμων τύπων.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αφορά:

- Στην πρακτική εξάσκηση των σπουδαστών στη σύνταξη διαφόρων επί μέρους κατηγοριών διοικητικών εγγράφων (Αίτηση, Εγκύκλιος, Υπουργική Απόφαση, Διάταγμα, Νόμοι, κ.λ.π.).

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Διαγράμματα και στοιχεία ανάπτυξης από τους εισηγητές.

ΚΦ-Ε2: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΑΚΕΤΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ¹

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Σκοπός του μαθήματος² είναι η εξοικείωση με δημοφιλή πακέτα λογισμικού. Συγκεκριμένα με το περιβάλλον των WINDOWS, τα πακέτα επεξεργασίας κειμένου και επεξεργασίας πινάκων WORD και EXCEL αντίστοιχα, με το Σύστημα Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων ACCESS, καθώς και με τα λογισμικά των βασικών υπηρεσιών του Διαδικτύου (Internet Explorer, Outlook Express κ.λπ.).

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Εισαγωγή στα Λειτουργικά Συστήματα

- Εισαγωγή στα Λειτουργικά Συστήματα, Περιβάλλοντα Διεπαφής, Διαχείριση αρχείων και συσκευών σε περιβάλλον τοπικού δικτύου.

2. Επεξεργασία Κειμένου στο WORD

- Εισαγωγή στο WORD, Το περιβάλλον του WORD, Διαχείριση εγγράφων, Μορφοποίηση κειμένου, Πίνακες, Εισαγωγή εικόνων και αντικειμένων, Διαμόρφωση προτύπων, Εκτυπώσεις.

3. Επεξεργασία Πινάκων στο EXCEL

- Εισαγωγή στο EXCEL, Διαχείριση δεδομένων με το EXCEL, Δημιουργία γραφημάτων, Πίνακες κορμού. Επίλυση “What if” προβλημάτων

4. Εισαγωγή στο Διαδίκτυο (Internet)

- Βασικές και συνεργατικές υπηρεσίες Διαδικτύου. Το περιβάλλον ενός φυλλομετρητή (π.χ. Internet Explorer), Αναζήτηση στον παγκόσμιο ιστό.
- Το περιβάλλον λογισμικού Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (π.χ. Outlook Express), Αποστολή και Λήψη ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μεταφορά αρχείων με χρήση του παγκόσμιου ιστού.

5. Συστήματα Βάσεων Δεδομένων

¹ Η αξιοποίηση των διδασκόντων εξαρτάται από τα τμήματα που θα δημιουργηθούν, ανάλογα με τις ανάγκες των διδασκομένων.

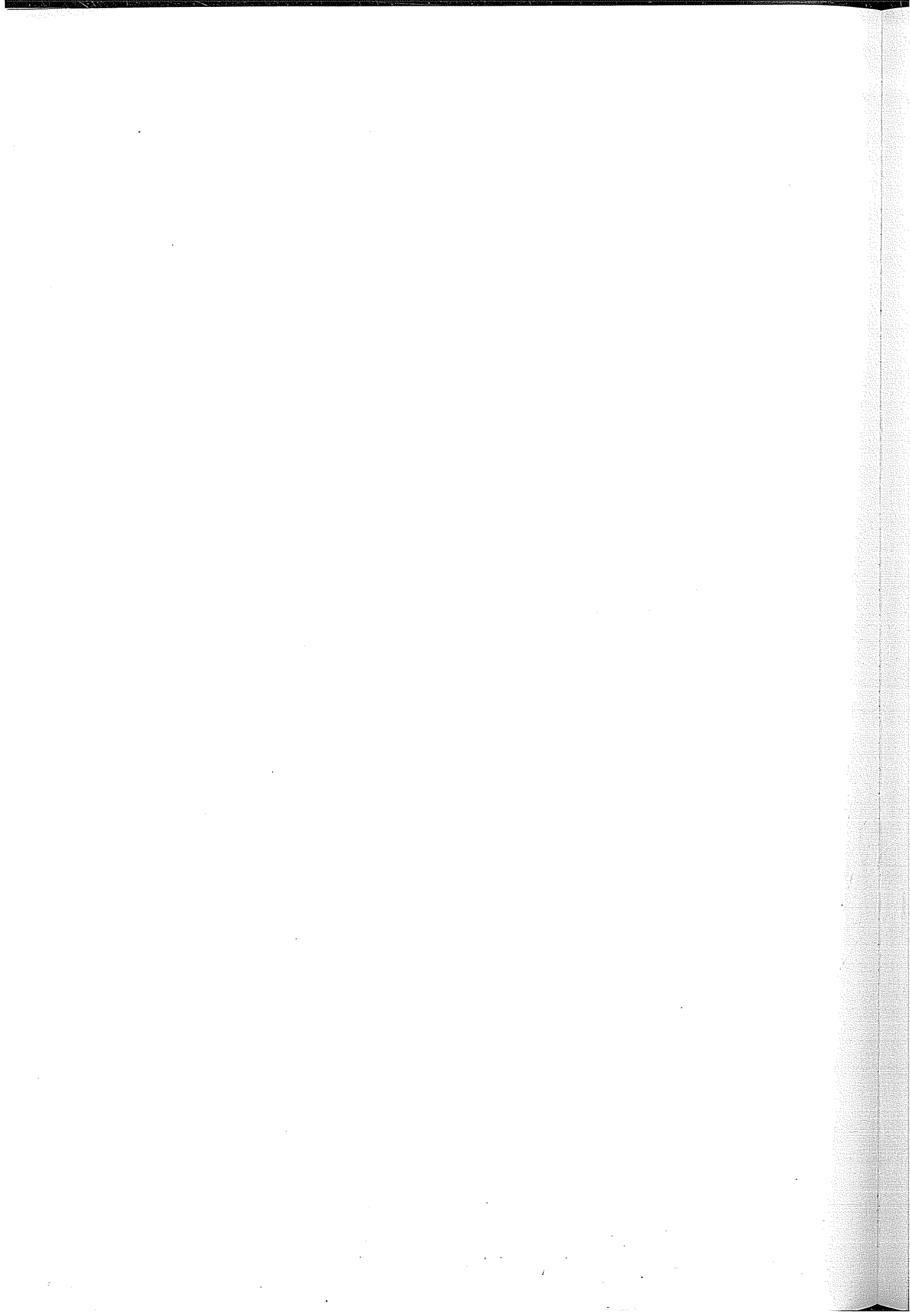
² Οι διδακτικές ώρες θα διαφοροποιηθούν στα τμήματα που θα δημιουργηθούν, με βάση το βαθμό εξοικείωσης των σπουδαστών στα πακέτα λογισμικού που αναφέρονται. Επισημαίνεται, ότι ανεξάρτητα από το τμήμα ένταξης η εξεταστική διαδικασία θα είναι κοινή και θα περιλαμβάνει όλες τις επιμέρους ενότητες (πακέτα λογισμικού)

- Το περιβάλλον ενός σχεσιακού συστήματος διαχείρισης βάσεων δεδομένων (π.χ. Access)
- Δημιουργία βάσης δεδομένων, Δημιουργία ερωτημάτων, φορμών, αναφορών κ.λπ. Case Study (Με χρήση της Access θέμα που σχετίζεται με την Δημόσια Διοίκηση).

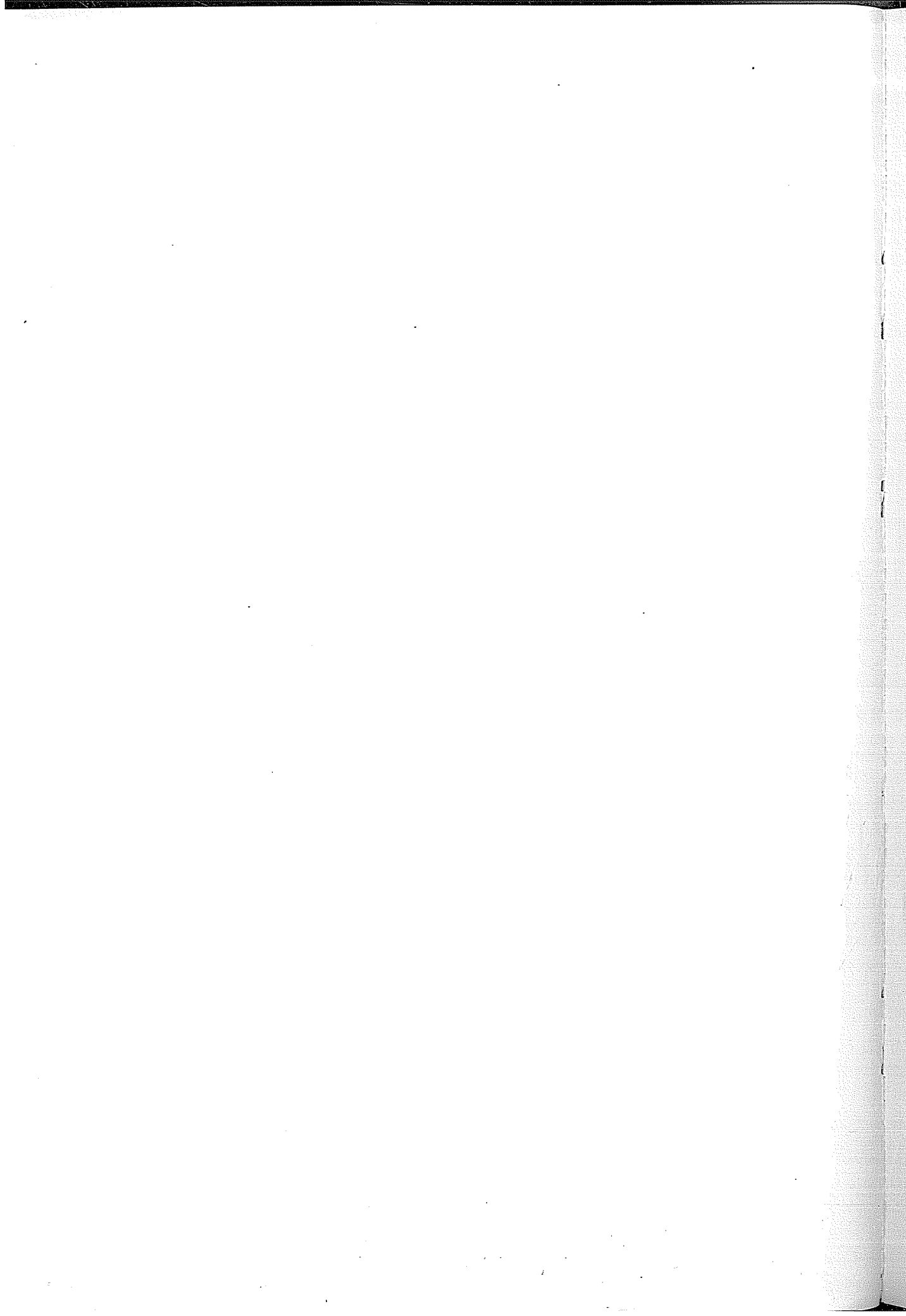
6. Υποστήριξη Εργασιών

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **C. J. Date**, An introduction to database systems, 6th Edition, Addison-Wesley, 1994.
- **C. J. Date**, A guide to SQL standard, 4th Edition, Addison-Wesley, 1997.
- **Ε. Γιαννακουδάκης**, Σχεδιασμός και Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εκδόσεις Ε. Μπένος, Αθήνα 1999.
- **D.C., Tschritzis, F. H. Lochovsky**, 'Data Models', Prentice-Hall, 1982.
- **Γ. Κόλια**, Βάσεις Δεδομένων(Τόμος I & II), Εκδόσεις Συμμετρία, 1986
- **Κ. Ζαχαρής, Χ. Κουνιάκης, Θ. Οικονόμου, Ν. Κασιμάτης, Ι. Μανωλόπουλος**, Βάσεις Δεδομένων, Τομέας Πληροφορικής, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2000
- **Δ. Καρακίτσος**, Microsoft Access, Εκδόσεις ANUBIS, 1999
- **Κ. Τοράκη**, Δουλεύοντας με την ACCESS, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, 1996
- **Χ. Σκουρλά**, Σχεσιακές βάσεις δεδομένων, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, 1992
- **Θ. Τσιλιγκιρίδης, Ι. Αποστολάκης, Γ. Φούσκας, Κ. Πατριαρχέας**, Βασικές Υπηρεσίες Διαδικτύου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2000
- **D.C.Gardner, G.J.Beatty**, Excel for Windows με Εικόνες, Εκδόσεις Δίαυλος, 1994
- **Γ. Διακογιάνης**, Το μεγάλο βιβλίο του WORD, Εκδόσεις ANUBIS, 2003
Διδακτικές Σημειώσεις ΕΣΔΔ, Αθήνα, 2000.

Γ. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΚΦ- ΕΓ: ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Αγγλική Γλώσσα:

Αλεκσιέβιτς Πάωλ., Καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας
Γκούρλεν Ιαν, Καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας, Δ/τής σπουδών
στο κολέγιο CMA (Center of Management and Administration),
Λέκτορας Παν/μίου Ουαλίας
Δάφνης Κων/νος., Καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας, Δ/τής
Σπουδών στο Foundation College
Ευαγγελινίδου Χρ., Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας
Καρνάκη Τζ., Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας
Κατσούφη- Δάβαρη Αγγ., Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας
Κονταξάκη Αικ., Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας
Μπίτζα Αλ., Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας
Μπίτζας Φιλ., Καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας
Στέφανσον Χ., Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας

Γαλλική Γλώσσα:

Αζάρ Μαρί- Κλαίρ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Αλιφέρης Ν., Καθηγητής Γαλλικής Γλώσσας, Διδάσκων
Μετάφρασης Διαπανεπ/κού Μεταπτυχιακού προγράμματος
Σπουδών του Παν/μίου Αθηνών
Καρατζά-Ροδίου Ανθ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Καρδούλη Μ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας, Αντιπρόεδρος
Ελληνικής Εταιρίας Ορολογίας
Κοτρόγιαννου Ευφρ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Μέη Α., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Μωραϊτή Σ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Μώρου Κ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Παναγουλοπούλου Χ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Χρηστίδου Στ., Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας

Γερμανική Γλώσσα:

Ευαγγελινίδου Β., Καθηγήτρια Γερμανικής Γλώσσας
Ιωαννίδου Σ., Καθηγήτρια Γερμανικής Γλώσσας

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Σκοπός του προγράμματος ξένων γλωσσών είναι η ανάπτυξη της δεξιότητας ενεργού χρήσης της γλώσσας τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο, προκειμένου τα μελλοντικά στελέχη της δημόσιας διοίκησης να καταστούν ικανά να επικοινωνούν με ευχέρεια μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές περιβάλλον. Η άρτια γνώση των ξένων γλωσσών αποτελεί σημαντικότερη προϋπόθεση για την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης στον σημερινό απαιτητικό της ρόλο. Η ΕΣΔΔ έχει αναγνωρίσει την ανάγκη αυτής της γνώσης και για το λόγο αυτό οι ξένες γλώσσες σχεδιάζονται με βάση την κλίμακα των επιπέδων γλωσσομάθειας που προτείνει το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και τις ειδικές απαιτήσεις του χώρου της δημόσιας διοίκησης. Κατ' αυτό τον τρόπο το πρόγραμμα λειτουργεί προς την κατεύθυνση ενός ευέλικτου συστήματος γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχο την οργανική ένταξη και συμβολή του στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΕΣΔΔ.

Για τη διασφάλιση της επιτυχούς λειτουργίας του προγράμματος ξένων γλωσσών, ελήφθησαν ως κριτήρια η διάρκεια της επαφής με τη γλώσσα, η ομοιογένεια των

τιμημάτων από πλευράς γλωσσομάθειας, ο ενδεδειγμένος αριθμός σπουδαστών ανά τμήμα, η ποιότητα της διδασκαλίας ώστε να εξασφαλίζονται υποδειγματικά πρότυπα και να δημιουργείται παραγωγική διαλογικότητα καθώς και το συμβατό με την ειδική θεματολογία περιεχόμενο της διδασκαλίας.

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Σκόπός των μαθημάτων ξένων γλωσσών στην Κοινή Φάση Σπουδών είναι:

1. Η ανάπτυξη των γενικών λειτουργικών δεξιοτήτων του γραπτού και προφορικού λόγου μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό περιβάλλον.
2. Η κατανόηση βασικών εννοιών και όρων που περιλαμβάνονται στους θεματικούς άξονες του συνολικού προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. Γραπτός Λόγος

- Κατανόηση κειμένων αυξανόμενου βαθμού δυσκολίας,
- Ανάλυση περιεχομένου
- Γλωσσολογική επεξεργασία
- Ικανότητα γρήγορης άντλησης πληροφοριών από γραπτά κείμενα
- Τεχνικές κατάρτισης εγγράφων διαφόρων τύπων
- Κατάρτιση και συμπλήρωση ερωτηματολογίου
- Σύνταξη αίτησης
- Σύνταξη βιογραφικού σημειώματος
- Σύνταξη επιστολών
- Περίληψη κειμένων
- Σύνταξη αναφοράς

B. Προφορικός Λόγος

- Ικανότητα στην άμεση και πλήρη κατανόηση νοημάτων σε θέματα αυξανόμενης δυσκολίας (παρουσίαση θέματος, αυθεντικοί διάλογοι, χρήση οπτικοακουστικών μέσων)
- Ικανότητα γρήγορης έκφρασης με χρήση δόκιμων όρων
- Δεξιότητες επικοινωνίας
- Διαπροσωπική επικοινωνία
- Επικοινωνία σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες
- Τεχνικές διαπραγματεύσεων
- Εναλλαγή ρόλων

Γ. Θεματολογία

Επιδιώκεται η αξιοποίηση των θεματικών αξόνων της Κοινής Φάσης Σπουδών και της βασικής ορολογίας που αποδελτιώνεται από το πρόγραμμα ξένων γλωσσών όπως

- Οργανόγραμμα υπουργείων
- Δημοσιοϋπαλληλικός κώδικας

- Διοικητικοί όροι
- Ευρωπαϊκοί θεσμοί και έννοιες

Το υλικό που χρησιμοποιείται προέρχεται από τη σχετική βιβλιογραφία, από τον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο και τις Επίσημες Εκδόσεις της Ε.Ε. Χρησιμοποιείται ακόμη παιδαγωγικό υλικό ειδικά για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών όπως διδακτικές μέθοδοι γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος.

3. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- *The European ombudsman*, Marias E., Maastricht: EIPA, c1994
- *A new handbook of political science*, Goodin R. κ.α, Oxford: Oxford Univ. Pr., 1996
- *Shaping European law and policy*, Pedler R., Maastricht: EIPA, c1996
- *The main features of the British civil service reforms and the human resource development strategy and practice*, ΕΚΔΔ, Αθήνα: χ.ο., 1995
- *Capital budgeting and long-term financing decisions*, Seitz N., Chicago: Dryden Pr., c1990
- *Structure of functioning of decision making in management of people in society*, Pugh D.S. & Hickson D.J., & Hining C.R., Writers on Organizations, Penguin 1983
- *International organizations*, New Jersey, Prentice Hall 1991
- *Negotiation-Readings, exercises and cases*, Burr Ridge, Illinois, Irwin, 1993
- Newspapers: *The Observer, New York Times, The Guardian, Herald Tribune* (Kathimerini), *Athens News, The Independent, The Washington Post*
- Magazines: *The Economist, New Statesman, Foreign Affairs Harvard, International Review, Newsweek, British Journal of Administrative Management, American Political Science Review, Common Market Law Review, Economics of planning, OECD Economic Outlook*
- Government Publications
- Official Publications of the E.U
<http://europa.eu.int>

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- Magazines : *Problèmes politiques et sociaux, Revue Française de Science Politique, Revue Politique et Management Publique*
- Documents UNESCO
- *La grammaire par l'exemple et l'exercice*, J. Roboly
- *Guide des sujets du Delf et du Dalf (Connaître-Concevoir-Evaluer)*, Didier 2001
- *Résumé- Compte Rendu- Synthèse- Exposé- Commentaire*, Kauffmann
- *La correspondance* (personnelle, administrative), CLE international
- *La négociation internationale*, Paris, CNRS, 1980
- *Dictionnaire d'économie et de science sociale*, Nathan
- Journaux : *Le Monde, Le Monde Diplomatique, Libération, Le nouvel Observateur, le Figaro*
- Publications officielles de l'Union Européenne
<http://www.europa.eu.int>

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Διδακτικά Βιβλία- Εγχειρίδια- Λεξικά:

- «*Kleines Komplet*», Praxis
- «*Kleines Deutschland Lexicon*», C.H. Beck
- «*Grundstufe-Grammatik*», HUEBER
- «*em-Mittelstufe- Grammatik*», HUEBER
- «*Lesen und Hoeren*», fuer das ZDaf, Εκδόσεις Καραμπάτος

Εφημερίδες:

- Athener Zeitung
- Frankfurter Allgemeine Zeitung
- Die Welt
- Frankfurter Rundschau

Περιοδικά:

- *Der Spiegel*
- *Stern*
- *Focus*
- *Willkommen*(Ινστιτούτου Goethe)
- *Deutschland* της Γερμανικής Κυβέρνησης